

300000

ప్రతిది నము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.
సంపుటము. 3.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మార్చి నెల 14 వ తేది బుధవారము
న శ నా మ నం వ త్స ర పా ణి న మా స బ హు శ ష స్తి యే.

No. 288

నంచిక ౨౮౮

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువు శాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారిణాధికారులు: మెసర్స్ ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్న పట్నం.

నీటి, చొట్ట, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అగటి మొదలగు మాగాణి, ఖిమ్మి, పయిల్లకున్న, దుంప, ఫలవృక్ష ములకున్న, మొక్క తీగనైన రాలకున్న సంపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యిన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి శాలా భూములమట్టిని కసానున శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆచూకూముల గుణా గుణములను ఆన సరించి తయారుచేయుచున్నారు. ‘శాస్త్రోక్త ఎరువు’ అను మానాంతర ప్రతీకను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబ్బీ, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్దార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచేష్టిక ప్రతీకనున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములను ఈ క్రింద నుదహరించుచున్న వెబిలీసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 2, మదరాస్.

PARRY & Co, Post Box No 12, Madras.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగచేతా గలగుటకును తిరిపేయగు చిన్నుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లా నడుచునో ఏనో భాగములు ఏయేసములచేయునో అవి వాటి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంకముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొంగవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారి నర్తనాంబి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అంసులకు ఫీజు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఏప్రిల్ నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేగదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 31 వ తేదికి గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును చారుగూరి విద్యార్థులు కోరినవో చినసించుటకు తావోసంబడును. ఈ క్రింద నుదాహరించువారికి వ్రాసికోవడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras.

Telegraphic Address:— “GALY” Madras.

మోటారు బస్ సర్వీసు.

ద్రాక్షరామమునండి, } విక్ర-వోలునుండి,
విక్ర-వోలునకును, } ద్రాక్షరామమునకును.

ఇంచునలన సమస్తమైన జనులకు తెలియ పరచడ మేనునగా విక్ర-వోలు స్టేషను నుండి ద్రాక్షరామమునకును, ద్రాక్షరామము నుండి విక్ర-వోలు స్టేషనునకు పోవుటకును ప్రయాణికు లను ప్రతి రైలునకు తగు సమయములలో చేర్చే లాగున మోటారుబస్సు తగు స్థలభ మైన రేట్లలో నడపించుటకు యేర్పటుచేయడ మైనది.

696

ఇంగ్లీషు నైకిల్ అండు మోటారు

ఇంపోర్టింగు కంపెనీ, కాకినాడ.

A Majic Cure for Scorpion Sting.

సర్వవృశ్చిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

586

దుఃఖమునో నచ్చువారు సంతోషమునో పోవుదురు. గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇనాం.

REGISTERED

ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండ వలసిన ఔషధము. అంగ్ల, యూనాని, చేకి నవై ద్యులచే పొగ డ్దగాంచబడియున్న ఏ న్ని దినము లుంచినను మందు గుణముమాడు, తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలుక, కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేజి 0-3-0. 1 డజన్ పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి నేలు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనవారికి పోస్తేజి ఇనాం. వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

చిరునామా:— ధనలక్ష్మీ కంపెనీ, 1/6 వెంకటేశ్వర్ మిస్ట్రీ, పి.డి. పోకారుపేటపాడు, మదరాసు.

K. B. JOSHI & Co.,

32, Hornby Road, FORT, BOMBAY.

A NECESSITY FOR EVERY HOUSE.

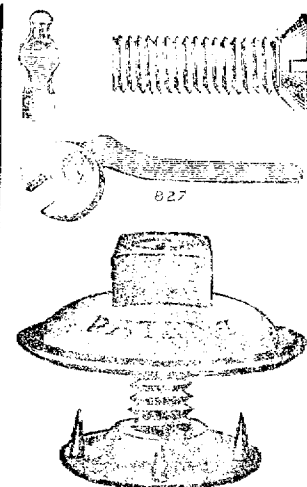
Water is essentially required for every living creature for one's daily life. And our deep or shallow well pump is the only source to get it as per one's requirements without any difficulty. It is an easy working, labour, saving and economic hand pump ever introduced in India. Useful for any depth up to 150 feet. Highly recommended by many Government Executive Engineers and State Officials.

Write for full particulars and prices at once. [537]

బయటకు ఆర్దరులు సత్వరముగాను జాగ్రత్తగాను పంపబడును. ఒకమాత్ర మోస్తరుచూచిన సంకలి తెలియగలదు.

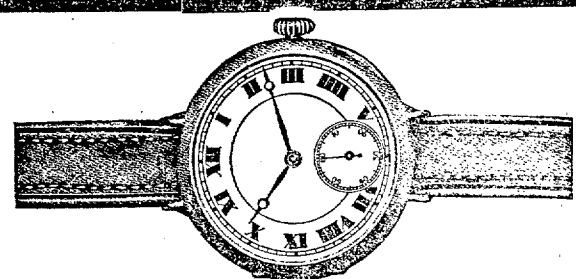
(D668-W 318)

ఇనుప సామానులు, రంగులు, సీమెంటు, గొట్టములు పంపులు, ఫిట్టింగులు, షెన్సింగు సామానులు, మిల్లులు, మైనింగు, జిన్నింగు, నైసుమిల్లు మొదలగు వానిని ఎకాయికి దిగుమతి చేయువారు.

A. MOHAMED & CO.,

General Hardware & Machinery Mart. No. 312, Lingi Chetty Street, Madras

మంచి గడియారమునుకొని, సంవత్సరముల వ్యంతము వాడుకొనుడు. (707)

నమక మైన మణిబంధపు గడియారములు

ప్రశస్తమైన మణిబంధపు గడియారములు మాకు క్రొత్తగా వచ్చియున్నవి. ప్రతి గడియారమును సరిగా పోవుననియు, శుద్ధమయిన దనియు పూచియువ్వబడును. నెం 584 “పడిల్ వీస్” మణిబంధపు గడియారము కట్టుతోడ సహా 6-8-0 నెం 585 ఏ డిటో చీకటిలో గంటలను చూపగలడయును సహా 9-0-0 ప్రతి ఆరుగడియారములకు 1 గడియారముఉచితముగ బంపబడును.

E. A. WATCH COMPANY. } 36, RATTAN BAZAR ROAD, MADRAS.

ఇ. ఎ. వాచ్ కంపెనీ, } 36, రేటకబజారు రోడ్, మదరాసు. ఇ.సి.

హెచ్. హెచ్. ది నైజాము వారి గ్యారంటీడు స్టేటు రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడు.

కరుగులకు పనికివచ్చే ఇరుము ఉక్కు-తును కలు 116 బన్నుల స్వయంచేయటకు టెండర్లు కావలెను. 1917వ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెల 2-వ తేదీ మధ్యాహ్నము నరకు ట్రాక్టింగు గారు అప్పటి టెండర్లు తీసికొనెదరు.

ఒక రూపాయ చెల్లించిన పయిన సికిందరా బాదునందలి రైలులు వేల్పుకు పరు వారివద్దనుండి టెండరు భారముతో సహా ఇతరవిశేషములు తెలుపబడును. (718)

180 పులుల పుస్తకము ఉచితము

అంగ్లమున కావ్యములను పాఠకుల స్వాభావికమైన కోరికను అనుసరించి వలసనే కల్గియున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అంగ్లమునను కలగజేసి కేరళసాహిత్యమున దృఢాత్మమును ఆయుర్విధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా విలువయును పోవు చాట్లమును గుఱు దొరికినది. పంతుల వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర ముగింపకొ గోవిందజీ, ఆదిత్యగారి వ్రాసినది. 150, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మోటారు నడపుట.

మూడుమాసములలో మోటారు కార్లు నడుపునట్లు చేసి గవర్నమెంటు స్పెషికేటు ఇప్పించెదము. ఫీజు రూ0-0-0; 2 మాసములలో తయారు చేయుటకు రూ 60-0-0.

రాంనాయక్ అనుకంపెనీ
మోటారు ఇంజనీర్లు
772 మద్రాసు.

అద్భుతనివారిణి. 126

ఇది బలహీనులకు నీరసములకును నిద్రలేపుటకు, జ్ఞాపకము తిరుగుటకు, మెదడు దిమ్మగా నుండును.

పనియందెంతమాత్రము చుచ్చితమంటు, నిన్నుత్తువ బలహీనులు. ఆయాసము శుక్లవర్ణము గోగొట్టును. పదార్థములకు, ఉపాధ్యాయులకు, సుమాస్తాలకు చిత్తులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగు వారికి ప్రత్యేకమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక తేలియందు ఇందులకు వాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినము ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షించును.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

నీవీను!!

పరిమిత ద్రవ్యముల రాజు

ఆప్టో డిల్ బహార్

మనోరమముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆప్టోర్లు వాసనమును కలదు. అల్పకాల సాగాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయు వైదగాని 2-కి చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సంవత్సరము మధ్యలోనుంటే గుంత సుఖయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత ఆనందమింతురు. ఇతర వాసనలు యేవేని యుండినా యీ ఆటోనిక్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా విలువైనది. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపును.

వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి. పి. చార్జీ
1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి " 0-12-0 } రూ. 0-4-0
1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి " 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

ఆప్టో ముండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, జమ్మూనుపేడు వీధి, బాంబాయి.

అఖిల భారతవర్షియ అష్టమ ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము.

ఆయుర్వేదీయ వస్తువదర్శనము.

II
కుయన శ్రేణిలో గాంధీగారమును తిమింగోగమునకు ఆయుర్వేదీయవర్ధతి కనుసరించి శత్రుక్రియ చేయవలసిన పద్ధతులం దెలుపుచు చక్కగను వివరముగను మువ్వనించి తా నిట్టి ప్రక్రియచే 20 వేల లోకులకు చికిత్సచేసితిని చెప్పెను. దానిని వినుచుండిన బాంబాయి గ్రాంటు మెడికల్ కాలేజీ అనాటమీ ప్రొఫెసరు వారు "శత్రుక్రియల నాచరించుటలో చాలవంది హైందవులు అనుభవముగ నున్నారనియు ఒక నెల చేసినను నేత్రముందలి తిమింగమును దోషవించువును శత్రుయున లోపలికి నెట్టిచేయుదు రనియు దానిచే అప్పటికి కొంచెముగుణముగ కనుపించినను పదిదినములకు పిమ్మట బాధ అధికమై నేత్రములకు హానిచేయు" ననియు విశేషముగ చెప్పించిరి. పిదప నా యువస్వామిలు తమ యప్రతిభను గుఱుచుచు మునుపు వున్నవారిని తమ సమాధానముల మొనరిరి. దాట్లకు లక్షీపతి గారు ఉపన్యాసకులపద్ధతి ననుమోదించుచు ఇట్టి విధానమును తమ న చాలకలవనియు వాటిప్రక్రియ సాఫల్యమైనదే యనియు నిర్ధారణ చేయుచు గొప్ప యువస్వామి మొనరిరి. పిమ్మట ఉపన్యాసకుల సమన్వయ కల్యాణకావ్య ప్రక్రియవై పుణ్యమును యంత్ర శత్రు నిర్మాణకావ్యమును విషకాపన్యాసనిర్వీకరించి యాడుచు ఇందలి విశేషంశముల వెల్లయిచ్చుచు సభానాయకులైన శ్రీ ఆచార్యులవారు సభను చాలించిరి. నాటిసాయం కాలము 2 గంటలకు సమ్మేళనము ప్రకటించబడి నిర్వీర్యములగు రెండు ప్రస్తావములు చర్చించబడినవెనుక సభ ముగింపబడెను. నాటిరాత్రి 9 గంటలకు శ్రీ గణనాథ సేనుగారి యధ్యక్షతక్రింద విషయనిర్ధారణసభ కూడి 3 గంటలవరకు అనేక విషయములు చర్చావచనము జరిగి ప్రస్తావితములయ్యెను. అందు నుహానుండలి కను బంధము గ ఆయా ప్రాంతములయందు ప్రాంత్య సంఘాల నేతృపవలయుననియు ప్రాంత్యసంఘాలనుండి నూటికి పదుగురు చొప్పున నెన్నుకొనబడి అట్టి సభ్యులచే స్థాయిసంఘ మేర్పడవలయుననియు ఆస్తిప్రాంతములు సామాన్యముగ భాషాభేదమును బట్టి నిర్ణయించబడవలయుననియు సెక్ర ముఖ్యమైన ప్రస్తావము లేబడెను. దీనికొకరు చాల నేపు చచ్చులు జరిగెను. దాక్కురు లక్షీపతిగారిండు చాల పని చేసిరి. తన మదగాను రాజధాని ఆంధ్రకర్నాటకేంద్రవిషయముల నాలుగుప్రాంతములగు విభజన మయ్యెను.

27 వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు తిరిగి విషయనిర్ణయ సభ కూడెను. ఆ సభకు శ్రీమాన్ వైద్యరత్న పండిత్ డి. గోపాలాచార్యులవారు అగ్రాగ వాధిపతులుగ నుండిరి. అటు పిమ్మట విషయము లన్నియు నిర్వీర్యములై విషయనిర్ణయ సభ ముగింపబడెను.

నాటి సాయంకాలము 1 గంటకు తిరిగి సమ్మేళనము ప్రకటించెను కొన్ని విషయములు చర్చించబడిన వెనుక శ్రీమాన్ గోపాలాచార్యులవారు "దక్షిణ భారతమున ఆయుర్వేద ప్రచారము అను విషయమును గురించి దీక్షమైన వ్యాసమును సంస్కృతభాషయందు చదివిరి. శ్రీమహాబాబావారి యనుమతిపై గణనాథ సేను గా గావ్యాసమును ప్రశంసించుచు "తాము ఆయుర్వేదచరిత్రమును తెలుపని అనేక విషయముల నిగ్రంథగ్రామమున బహువిపులముగా తెలిపి యున్నామనియు చరిత్రాశక్తికములైన గాననాది విమర్శములలో బహువైద్యసంఘముక్రములగు దక్షిణాపథ వైద్యవిషయములకు ఆగ్రహ్యసంప్రదాయమును తెలిపిరినియు అష్టసాన పరీక్షలును నాడిపరీక్షలును నీనిచే రుగ్మినిశ్చయముచేయు పద్ధతులను ఆగ్రహ్య సంప్రదాయముననే మొదట కనుగొనబడినవి నిరూపించిననియు అట్టి విమర్శలతోగూడిన ఈవ్యాసము నేనుగా గాక్షరములలో ముద్రింపబడినయెడల తిన్నతేజవాసులకు మిగుల సుపయోక్తముగ నుండుననియు, తమ యామోదమును తెలిపిన పిమ్మట సభముగిసెను. నాటిసభ ముగిసిన వెనుక 6 గంటలు మొదలు 1 గంటవరకు శ్రీ గణనాథ సేనుగారు త్రివోషములగురించి హిందీ భాషయందు చక్కగ సుపన్యసించిరి. వీరి యువస్వామియు నినన నేకు లొంగువైద్య పుంగవులు సభ నలంకరించిరి. త్రివోష తత్వమును గురించి పాశ్చాత్యవైద్య సాంకేతికపద్ధతులతో వివరించి చెప్పుచు ఉపన్యసించబడెను. ఈ యువస్వామియవలన ఆంగ్లవైద్యులకు తమవశము చేసికొని ఆయుర్వేదముగను దానులుగ జేసిరి. పాశ్చాత్యుల ఫీజియాలజీ అనాటమిలకు త్రివోష తత్వమే మూలమనియు అంతయనియు నుడిచిరి. వీరి యువస్వామియచే సభయంతయు నచ్చేరుకొని ఆంగ్లవైద్యులకు ఆయుర్వేదము

పట్టుగల నిరసనభావము తొలంగునని సంకోషించెను. నేటిదినమున జరిగిన విషయములలో గణనాథ సేనుగారి యువస్వామియు ప్రాంత్య సంఘాలను గురించి ప్రస్తావమును ముఖ్యమైనది. ఈ ప్రస్తావమును గురించి చాలవర్ష జరిగి అందరిచే నంగీకృతమయ్యెను. గాత్ర గొప్పవైద్యులు "ఈ యువభవముచే కాగ్యకరులుగ నిర్ణయించబడిన కొన్ని యాషధయోగములను గురించి యువస్వామింపవలయు నని నిర్ణయించబడెను. అనేకులు తమ యువభవశిక్షములగు విషయములను తెలిపిరి.

అ తిమి దిలసము

28 వ తేదీ సమ్మేళనము ముగించబడినది. దినమునాటిదినమున పూర్వాహ్నమున ప్రతినిధులందరకు సమ్మేళనము నితో కూడ "నానావాద" అనుభవమున భాయాచిత్రమును తీయించుకొనిరి. పిమ్మట "సంస్కృత వ్యవహార సంకల్పనిపథ" కును, "అనాధవిద్యార్థిగృహమున" కును పాస్ సుసారి సమాధంధమున కాపాటాతులై ప్రతినిధులందరువచని సత్కృతుల నందిరి.

అపర్యాప్తమున సభానాయకులరాకకు కొంత విడవేర్చుదుటచే శ్రీ గోపాలాచార్యులవారి యాధిపత్యమున "కాశీ నాథ బాలరాత్రి వేలే" అనువారు ఆయుర్వేదవిషయములనే కములు వేదములయందు కలవని నిరూపించుచు గొప్ప యువస్వామియగు కావించిరి. ఈ యువ చతుర్వేదములకు అధ్యయనము చేసిన పుహాను బావును. శ్రోతస్యాద్ర నిత్యకర్మావస్థాన తత్పరుడును, సోమయాజి. ఆశీతాగ్ని. విశేషించి ఆయుర్వేదతంత్రములను బాగుగ చదివి ఆయుర్వేదమాగ్నాంధ విరుచును నుడిన మహానుభావు. ఈయన త్రివోషములను గురించియు జ్యోతి, సన్నిపాతజ్యోతి, గాజయక్ష్య, ప్లేగు, విషాదులను గురించియు, వేదములయందు గల అనేక ప్రమాణములను చూపుచు అత్యాధునకరమైన యువస్వామియగు గావించిరి ఇట్లు కోగములను చికిత్సాగులను తెలుపు నేదభాగములను ఇప్పటివరకు 500 ల వరకు తాము సంపాదించితిమని వీరు తెలిపిరి.

సభాధ్యక్షులు దయచేసిన వెనుక సభ యువక్రమింపబడి ప్రస్తావము లన్నియు చర్చించబడి సమ్మేళనము ముగింపబడెను. నేటిదినము చర్చితములైన ప్రస్తావములలో "శ్రీలకు ఆయుర్వేదవిద్య నేర్పబడవలయు" ననునది ముఖ్యమైనది. ఈ ప్రస్తావము చక్క, సుక్రత, వాగ్భటాది ఆయుర్వేద గ్రంథములను బాగుగ చదివి పరీక్షయందు గుత్తిర్లురాల్చె "విశాద" విరుదము నందియుండు "కుమారి గుగ్గాబాయి కనకేశ్వరి" అను మహారాష్ట్ర కన్యారత్నియచే మహాపాతితమై వానప్రతివాదమును జరిగినవెనుక సభలో నంగీకృత మయ్యెను. ఈ విషయమున ప్రతిపాలముగ మాటలాడినవారిలో కాశీనాథ బాలరాత్రి వేలేగారును అనుకూలముగ మాటలాడిన వారిలో గణనాథ సేను గారును ముఖ్యులు. తరువాత సభ్యులందరై నెట్లు బడి అయిదుగురు వ్యతిరేకముగను తక్కినవారు అనుకూలముగను సభ్యులందరై కొంచెం అంతట నీ విషయము నిర్ధారిత మయ్యెను.

దుగ్గాబాయికి 20 వత్సరముల వయసుండును. ఇప్పటికిని ఈమె యవివాహితకాంత. ఈమెతో కూడ నింక నిర్దురు శ్రీలు ప్రతినిధులుగ వచ్చి యుండిరి. వారిలో నొక యాదె ఎల్. ఎం. ఎల్. పరీక్షయందు గుత్తిర్లు.

ఇట్లనేక విషయములు చర్చితములై నిర్ధారిత ప్రస్తావము లన్నియు ముగిసిన వెనుక సభాధ్యక్షులు వారి యంతి మోపన్యాసమును తెలుపుచు గణనాథ సేనుగారి యొక్కయు గోపాలాచార్యులవారి యొక్కయు ఉపన్యాసములు సావత్తయములని చెప్పెను ముగించిరి.

ఇట్లు గడిచిన క్రితవరి మాసమున 24, 25, 26, 27, 28 తేదీలయందు విడుదినములను పుణ్యనగరమున ఆసేతు కీతాచల సుధ్యనర్తి భారతి భూభాగములనుండి అనేక వైద్యవిద్యద్యులు విచ్చేసి ఆయుర్వేదోద్ధరణ పీఠీకులై ఒక మహాయాగమును చేసి నిర్వహించిరి. తదంగభూతగురు ప్రవర్ణము ఇంకను జరుగుచున్నది. ఈ దినములయందు సన్యాససాంఘికులు స్వచ్ఛందమైనవిధమున తమ యుక్తవృత్త్యములను యధావిధిని నిర్వహించి ప్రతినిధుల భోజన మజ్జనాదుల యందును ఇతర సపర్యలయందును మిగుల సహాయ మొనర్చి కృతకృత్యులై మహాజనుల కృతజ్ఞతను పాల్పడిరి. ఇట్టివచ్చినమున ఆయుర్వేద వైద్య సమ్మేళనము శుభోదర్శనమై ముగిసెను. ఆయుర్వేదోద్ధతి ఇహోప్యధికమై దైవందినాభివృద్ధి సందుగాక యని కోరుచున్నాము. రాజోవు వత్సరమున లాహోరున సమ్మేళనము జరుగుట కాపాటా మయ్యెను. — ఒక విశేషము.

భాషా సేవక సంఘము.

రు. 45. బహుమానములు రు. 45.

ప్రతివారమును. ప్రతివారమును.
మొదటితరగతి బహుమానము రు 5-0-0 చొ॥ 5కి రు 25-0-0
రెండవతరగతి బహుమానము రు 2-0-0 చొ॥ 10కి రు 20-0-0

1917-వ సం॥ మార్చి 20 వ తారీఖు (మంగళవారము)నా
అంతిమగు వారమునకు నిర్ణయింపబడిన వ్యాసముల వివరము.

1. మొదటి తరగతి బహుమానము:— బుధవారము
నాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని యెడిటోరియల్ లోను ప్రతిపంక్తిలో
మాడు అక్షరములకు తక్కువ గాకయుండు పూర్ణభావము
గల పదములను తొమ్మిదింటిని తీసికొని ఒక్కొక్కపదము
ఒక్కొక్క వాక్యాని వచ్చునట్లు చేర్చి తొమ్మిది సంపూర్ణ
వాక్యములను వ్రాసి పంపినవారిలో నుత్తీర్ణులగువారి కియ్య
బడును.

2. రెండవతరగతి బహుమానము:— బుధవారము
నాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని యెడిటోరియల్ లోని చేసి పంక్షలలో
ని మొదటి అక్షరములలో ఒక్కొక్క అక్షరము ఒక్కొక్క
పదమునకు మొదట వచ్చునట్లు 20 పదములను వ్రాసిపంపిన
వారిలో నుత్తీర్ణులగువారి కియ్యబడును.

3. వ్యాసములు ప్రతి మంగళవారమునాటికి కార్య
లయమునకు చేరునట్లు పంపవలయును.

4. బహుమానములు ప్రతి నెల తే 15 దిన పంపబడును.

5. బహుమానములు మొత్తమునకు సరియైన విలువగల
గ్రంథములు పంపబడును గాన, ఉత్తీర్ణులయినవారు, వారికి
వలయు గ్రంథములయొక్క జాబితా పంపవలయును

6. ఈ బహుమానములను గోరువారు ఈ క్రింది
గడిపత్రిమునో వ్యాసములను పంపవలయును. గడిపత్రిమునో
రాని వ్యాసములు అంగీకరింపబడవు. దరఖాస్తురుము పంప
నవసరములేదు. (824)

TO THE MANAGER,
Bhasha Sevaka Sangham.
202, MINT STREET, MADRAS.
అయ్యా!
.....తరగతి బహుమానములకు నిర్దేశముయిన
పరిక్షలకు నిలువగోరి దరఖాస్తు ఈ గ్రూపున పంపినాను.
నేను
చిరునామా

ఈ సంఘమువారు ప్రచురించుచున్న గ్రంథములు.

1. నేకువనిద్రలేచుట నెల ప్రతి 1-కి రు 0-4-0	
2. దంతధావనము	0-4-0
3. స్నానము	0-4-0
4. నిధూతి, తిలకము, పసుపు	0-4-0
5. వస్త్రధారణము	0-4-0
6. ధ్యానము	0-4-0
7. ఆహారము	0-4-0
8. వ్యాయామము	0-4-0
9. బ్రహ్మచర్యము	0-4-0
10. పాఠశాల	0-4-0
11. గురు కిర్యాలు	0-4-0
12. విద్య	0-4-0
13. వృత్తులు	0-4-0
14. గార్హస్థాశ్రమము	0-4-0
15. గృహము	0-4-0
16. గృహోపకరణములు	0-4-0
17. యజమాని, నౌకరు	0-4-0
18. పండుగలు	0-4-0
19. క్రతిములు	0-4-0
20. ఆధికారాలంకారములు	0-4-0
21. గర్భిణి శ్రీ	0-4-0
22. బాలింతరాలు	0-4-0
23. భోగము	0-4-0
24. విరాగము	0-4-0
25. వానప్రస్థాశ్రమము	0-4-0
26. యాత్రలు	0-4-0
27. దేశోద్ధారణ	0-4-0
28. సన్యాశాశ్రమము	0-4-0
29. నాటకము	0-4-0
30. సిద్ధ, సమాధి, మరణము	0-4-0
31. ముక్తి	0-4-0

భీమవరం వార్తలు

(మా స్వకీయ విలేఖరుని వద్దనుండి)
ఒక మాణము

భీమవరం, మార్చి 8:—మా ప్రిన్సిపల్ డిస్ట్రిక్టుమునకు
శ్రీనివాసాచారిగారి ఆకాలమరణమును వ్రాయుటకు మిక్కిలి
చింతించుచున్నాను. వీరు తమిళులు. నిన్న సాయంత్రము వరకు
కును కోర్టుచేసి రాత్రి అకస్మాత్తుగ చనిపోయిరి. వీరు బహు
శాంతస్వభావులు. పాపభీతియు, న్యాయశ్రీతియు గలవారు.
శ్రీవైష్ణవులు. వీరి యాత్మకు శాంతి కలుగుగాక!

పరపతిసంఘ మహాసభ

ఇదివరలో తెలియపరచినట్లు గాక, కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరు
టరు కాంబోల్ గారు కృష్ణా కో ఆపరేటివ్
డిస్ట్రిక్టు కాన్ఫరెన్సుకు అధ్యక్షులుగా నేర్పాటుచేయబడిరి.
కాన్ఫరెన్సు 19వ తేదీన మా గ్రామములోని పూర్తికాని హాల్ లో
హాలులో జరుగగలదు. కాని ఒక్కసంగతి విచారణయ్యును.
ఆహ్వానసంఘ మేర్పాటుచేయుటకు గతనెల 28వ తేదీన
ఏర్పాటు చేయబడిన పరపతిసంఘముల సాధారణసభకు హా
జరు కావలసిన 20 మందియు హాజరుకాని కారణముచే సభ
నిలిపివేయబడెను. మా క్షత్రియసోదరులకు ప్రాంభముననే
ఇట్టి కార్యదక్షత ఉన్నయెడల ముందెట్లు జరుగగలదో తెలి
యదు. జిల్లా రాజకీయసభ జయప్రదముగా జరిపింపగల చెలు
కువాడ వేంకటపతిరాజు గారు కాలంచేసినకొరత భీమవరం
తాలూకాలో కనిపించక సభ జయప్రదముగా జరుగుగాక!

క్రిమినల్ కేసులు

మా జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారు మా తాలూకా గరగ
పురు నిండ్రకొలను కేసులలో క్షత్రియబృందమునకు శిక్ష విధిం
చినని ఇదివరలో తెలియపరచి యుంటిని. నెవన్ కోర్టుకు
రెండు కేసులు అప్పీలుకాబడి గరగపురు కేసులో ఉభయ పా
ర్టీలను దోషులనుగా నెంచి జరిమానా ఖాయపరచి ఇదివరలో
అనుభవించినశిక్ష చాలునని మిగతా శిక్షను రద్దుచేసిరి. పెద
నిండ్రకొలను కేసులో ఉభయపార్టీలను నిర్దోషులుగా నెంచి
శిక్ష జరిమానా కొట్టివేయబడెను.

విద్యావిషయము

1, 2, 3 తేదీలను రెండవసర్కిల్ ఇన్స్ పెక్టరు ప్ర
యిక్ లీ దొరగారు మా గ్రామముందలి మిషన్ వారి ఉన్నత
పాఠశాలను పరీక్షించి తీసుకువెళ్లిరి.

శ్రీశేషులైన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్రపటము
నెల 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
బి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా క్యాళయము
పోస్టు బాక్సు 212, హైదరాబాద్.

ఖురదారోడ్డు వార్తలు.

(ఒక విలేఖరుని యొద్దనుండి.)
ఇండియన్ ఇక్స్ ప్రిట్యూటు

జిల్లా మార్చి 9:—ప్రస్తుతి మిద్దానికి డి. టి. ఎస్. ఉఫీసు
త్రైమాసికము శ్రీమంత్ సి. గానువాచార్యులుగారు కార్య
దర్శక నున్నారు. వీరికాలములో నియ్యది అభివృద్ధిని జేచు
చున్నదని చెప్పటకు సందియములేదు. పత్రికలన్నయు బల్లపై
నల్లిబిల్లిగ గలసి ప్రోగయియుండుచుండును. ఇది సారకులకు
గొంతచీకాకు నొసంగును. కనుక ఖురదారోడ్డునె మెకొక్క
పత్రికకు ఒకొక్క అక్షరమును దెప్పించి అందు వీనిని పెట్టు
చుండురు గాక!

వాణిజ్యసోదయ పుష్కర భాండాగారము.

ఇది మాయూర స్థాపిత మైక్లు కంపెనీకలదు. ఆనె
కులు ఉచితముగను, సగమువెలకును గ్రంథములకు దిను
చేయుచున్న వాట. కాని ఇట్టి గ్రంథసంపాదనమునకున్న
ఈ భాండాగారమువారు తమ విధిక్యత్యమును సరిగా జెనవేర్చు
చున్నట్లు కన్నట్లు. ఇక నైనను దగినతెగ్గను వేరొం
దురు గాక.

దొంగతనము.

డి. టి. ఎస్. ఆఫీసుక్కు అప్పన్నపంతులు వారి
యింట నీనకును బంగారపు టాడ్డాణము చోరీపోయినది.
వాకబురూదకు విజయనగరము పేరి కాశీనాథశాస్త్రిలవారి
ద్వితీయపుత్రుడవహరించిట్లు తెలియగా పోలీసువా గారు
నను ఇప్పుడరెట్లు చేసియున్నారు.

నాటకసంఘములు.

ఇచట రెండు సంఘములు కలవు. ఎక్వరము తగిన
శ్రద్ధను దీసికొని తమ యువ్యములకు అభివృద్ధినికీ వచ్చు
నట్లు గానింపదు. ఇది చాల విచారకము.

అభినవ భీమసేనుడగు

ప్రొ. రామమూర్తి నాయడు గారు

త్వరలో రానున్నారు.

ఈ క్రింది వివరింపబడిన ప్రదేశములలో తమ
అత్యుత్తమ దేహబల ప్రాణిమను ప్రదర్శించెదరు.

కావలి	కాకినాడ
బంగోలు	పిశాపురము
బాపట్ల	తుని
గుంటూరు	ఎలమంచి
బెజవాడ	అనకాపల్లి
నీలూరు	విశాఖపట్నము
రాజమహేంద్రవరం	విజయనగరము

“గణపతి”

TRADE MARK

హిందూదేశీయ పోర్టులేండు సీమెంటు

బిటిషు స్టాండర్డు వారిచే కొరబడిన అన్ని పరీక్షలకును నెగ్గినది.

పి. డబ్లియు. డిపార్టుమెంటు వారు కంట్రాక్టులు, గృహనిర్మాణములు
అందరును ఉపయోగించు చున్నారు.

మదరాసులో ఈ క్రింది పేరుగలవారిచే నిలువ చేయబడియున్నది.

ది సౌత్ ఇండియన్ ఎక్స్ పోర్టు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టుబాక్సు నెంబరు 37, మదరాసు.

ఎన్. హోషాంగు బ్రదర్సు, మిషన్ బిల్డింగ్సు,

(661) విశాఖపట్టణము.

ఆనంతర ముపపాదకులు తమతీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి. రామ్మన్నజిల్లా కోక జిల్లారిజిస్ట్రారు నేర్పటచి రిజిస్ట్రేషన్ వ్యయములక్రింద వ్యయములను 5 వే తక్కువచేయవలె నని వి. కె. రామానుజాచారిగా రుపపాదించి నెల్లూరువిశాఖపట్టణము జిల్లాలలో ప్రత్యేకరిజిస్ట్రారులను నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారు 9 వేల సొసంగియుండి రని చెప్పిరి.

ఈ తీర్మానము సందర్భమున ప్రభుత్వమువారి సానుభూతిని జూపుచు ఈ విషయమునకు ప్రతిసంవత్సరమును హిందూ దేశ ప్రభుత్వమువారు కొంతసామ్యునియ వలసియుండును గాక ఈ విషయమును హిందూ దేశ ప్రభుత్వమువారి నొక నకు బంపవలయునని, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి గాను దులూ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసుకు ఆవశ్యకముకనబడలేదని ది.బి. రాజగోపాలాచారిగారు చెప్పిరి. నెల్లూరు విశాఖపట్టణము లలో కొత్తగా రిజిస్ట్రారు ఆఫీసుల నేర్పడుట లేదు. ఇది కఠినమైన వానికే పునరుద్ధరణ మొనంగు చున్నారు.

ఉత్తరగాంధీయ ప్రత్యేకముగా జిల్లా రిజిస్ట్రారు నొసంగవలె ననియు దీనికోటకు 5 వేల రూ॥లను వేరుగా దీయవలయుననియు సుప్రీమకోర్టు రెడ్డియారుగా రుపపాదించు కొనదలచిన తీర్మానమును వదలుకొనిరి.

సి. వి. డి. వారి క్షయము. మొత్తము 50 వేలు తగ్గింపవలెనని ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు గారు రుపపాదించి పూర్వ విషయములను గూర్చి నుడిపిరి.

గిల్కెనగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ప్రస్తుతము సి. వి. డి. వారి యావశ్యకమును గురించి నుడిచి సామ్యున తగ్గింప వీలుగా దనిరి.

పూర్వము సి.వి.డి. వారు వెనుగుల కాలమునం దుండిరిని యు వారిని దుర్భాగ్యులగు నుద్దోగుల కొఱకు నియమించి కే కాని ప్రజలగుట్టులను గమనించుటకు నియమింపబడలేదనియు రామచంద్రరావుగారు నుడిచి సి. వి. డి. వారి వివరీత చర్యలను గూర్చి వివరించిరి.

రామచంద్ర రావుగారు తీర్మానమును గూర్చి మాట్లాడక రాజచర్యనే వివరించు చున్నారనియు అది ఆక్రమ మనియు గవర్నరుగారు దనిరి.

రామచంద్ర రావుగారి నూచనలను జ్ఞప్తియందుంచు కొని వాని కొఱకును ప్రయత్నించెదనని గిల్కెనగారు దనిరి. తీర్మాన మొడిపొయెను.

కుంభకోణము కళాశాలను గూర్చి ఆనర్డుకోర్టు కొఱకు సామ్యు నియమలెనని వి. కె. రామానుజాచారిగారు రుపపాదించిరి.

ఆనర్డుకోర్టులను రాష్ట్రములోని అన్ని కళాశాలల యందు నేర్పడుచున్న స్టూడెంట్ల గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

రామానుజా చారిగారు తీర్మానము నుపసంహరించు కొనిరి.

ఆనంతపురములోని కళాశాలలో వైస్ చాన్సులను తెలుసుటకు 30 వేల రూ॥ ల నొసంగవలెనని శివరావుగారు రుపపాదించిరి.

ఈ సందర్భమున కొంత సామ్యాయబడిన దనియు అది యింకను వినియోగింప బడలేదనియు స్టూడెంట్ల గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

నాగూరునందు మహమ్మదీయ సెకండరీ పాఠశాలకొఱకు 20 వేల రూ॥ల నొసంగవలెనని అహమ్మదు తంబి మారక్కయారుగారు రుపపాదించిరి.

ఒకపాఠశాల నేర్పడుచు నెడల ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటు నిచ్చెదని స్టూడెంట్ల గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. గ్రాంటు కొఱకు ప్రభుత్వమువారికి దరఖాస్తు పంపునెడల యొచింప బడునని గవర్నరుగారు చెప్పిరి.

ప్రాథమిక పాఠశాలలు

రాజముగ ప్రాథమిక పాఠశాలలను స్థాపించి విషయమై 50 వేల రూపాయలను వ్యయపరుపవలయునని, ఆయం చుగ్ల కృష్ణారావు గారికి తీర్మానము నుపపాదించి, ఆ విషయము ప్రతివత్సరము యోచనకు వచ్చుచున్నదని నెలవిచ్చిరి.

హిందూ దేశ ప్రభుత్వము వారు చేయు ధనసహాయము వలననే ప్రాథమిక విద్యను విశేషముగ వ్యాపింప జేయుటకు వీలుండునని, స్టూడెంట్ల గారు నుడిచిరి.

ప్రాథమిక విద్యా వ్యాపనము కొరకు, రాజధాని ప్రభుత్వములే పనిచేయవలసియుండునని ఇటీవల సర్ విలియము మేయరుగారు సామ్రాజ్యతానన సభయందు నుడివినట్లు రామచంద్రరావు పంతులుగారు చెప్పి ప్రాథమిక విద్యా వ్యాప్తిని గావించవలయునని కోరిరి.

తీర్మానము సభ్యుల యంగీకారము పొందియుండలేదు.

త్రైయినింగు పాఠశాలలు

త్రైయినింగు పాఠశాలల నదనముగ పెట్టుటకు 20 రూపాయలను మంజూరు చేయవలసినదని భూపతిరాజు వేంటటపతి రాజుగారు తీర్మానము నుపపాదించి బోధాభ్యసనోపాధ్యాయులు లేక పాఠశాలలు పడుచున్న యిబ్బందులను తెలిపిరి.

గవర్న మెంటు పాఠశాలల క్రింద లక్ష యేబదివేల రూపాయలను ఖర్చుచేసి అదనముగ ఎలిమెంటరీ బోధనాభ్యసన విద్యాలయములను యేర్పాటు చేయవలయునని కే. ఆర్. వి. కృష్ణారావు గారికి తీర్మానము ప్రతిపాదించుచుని తెలియజేసి యుండిరి. కాని రాజుగారి తీర్మానమును చూచి వారు తమ తీర్మానమును రద్దుచేసికొనిరి.

చిత్తూరునం దొక బోధాభ్యసన పాఠశాలను పెట్టుచునని స్టూడెంట్ల గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ప్రభుత్వమువారు మంజూరుచేసిన సామ్యును విశేషము ప్రాథమిక పాఠశాలలక్రింద పెట్టుదురుగాని వ్యయనిర్దేశము మాత్రము చేయవలయునని గవర్నరుగారు నెలవిచ్చిరి.

రాజుగారు తీర్మానమును తీసివేసికొనిరి.

బళ్లారి మునిసిపల్ పాఠశాల

సివిల్ పులఖర్పులోనుండి 60 వేలను తగ్గించి, బళ్లారి మునిసిపల్ పాఠశాలాధనమును నిర్మించుటకు 60 వేలను మునిసిపాలిటీ వారికియవలయునని పి. శివరావుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించి పాఠశాలకు భవనములేని కొంత చాలకాలము నుండికలదనినడిచిరి.

మునిసిపాలిటీ వారును డిప్యూటీ బోర్డువారును ప్రభుత్వము వారును ఈ విషయమును యోచించు చున్నారనియు, ఏదో కొంతసామ్యును ప్రభుత్వమువారికిచ్చెదననియు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున దివానుబహద్దరు రాజగోపాలాచార్యుల వారు సమాధానము చెప్పగ ఉపపాదకులు తీర్మానమును తీసివేసికొనిరి.

పాఠశాలలందు శరీర వ్యాయామము

పాఠశాలలందరి శరీర వ్యాయామమును గురించి టి. రంగాచార్యుల వారికి తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచునని తెలుపగ పాఠశాలలను వల్లకాదంటి మనియు ఇష్టదా తీర్మానమును ప్రతిపాదించ వచ్చుననియు గవర్నరుగారు తెలిపిరి. పాఠశాల లందు, వ్యాయామోపాధ్యాయుల క్రింద 10వేలు ఖర్చు చేయవలసినదనియు, వ్యాయామ విద్యా యేర్పాటులను చేయవలసిన దనియు, అంత సామ్యును సివిల్ పులఖర్పులోనుండి తగ్గించవలయుననియు, రంగాచార్యుల వారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించి ప్రస్తుతపు సంతతి శరీరబలము తగ్గ చున్నందునకు ప్రతివాడును చింతిలు చున్నారని చెప్పిరి. స్టూడెంట్ల గారు కొంతవడి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

శరీర వ్యాయామము వృద్ధిచేయు ప్రాముఖ్యమును ప్రభుత్వమువారు గ్రహించిరి గవర్నరు గారు చెప్పి తీర్మానము ప్రభుత్వముపట్ల వారి సానుభూతిని తెలిపిరి.

తమ సానుభూతిని క్రియా రూపమున కనపరచెదరు గాకయని యాకూలు హాస్సేను నేలుగారు దొరతనమువారిని కోరిరి.

తీర్మానము వోటుకు పెట్టలేదు.

నిమ్మ జాతులకు వివేకములు.

నిమ్మ జాతులకు వివేకముల నిమిత్తము లోకలుబోర్డులకు 2 లక్షలు మంజూరు చేయు యేర్పాటును చేయవలసినదని గామచంద్రరావుగారు కోరిరి. బొత్తిగ నిరాధారులకు వివేకములను దానము చేయవలయును.

ప్రభుత్వమువారు సాహాయముచేసి నిమ్మ జాతులకు తోడ్పడుదురని చెప్పిన వెనుకను ఉపపాదకులు తీర్మానమును తీసివేసికొనిరి.

మనస్సు జ్వరములు

మనస్సు జ్వరములను రాకుండ చేయు యేర్పాటులకు, 25 వేలు ఖర్చుచేయ వలసినదని ఆయం చుగ్ల కృష్ణారావుగారు కోరిరి. ఈ సందర్భర మందుకు సామ్యేమియు నేర్పాటు చేసి యుండలేదని వారు నుడిచిరి.

పి. శివరావుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

దొరతనము వారి పక్షమున సమాధానము చెప్పిన, రాజగోపాలాచార్యుల వారు, "చిల్లర ఆరోగ్యపు" పనుల క్రింద నేర్పాటు చేసిన సామ్యులో నిందు కేర్పడిన సామ్యు కలదని చెప్పగ తీర్మానమును ఉపపాదకులు ఉపసంహరించు కొనిరి.

లోకలు బోర్డులకు ధనసాహాయ్యము

లోకలు బోర్డుల విద్య, ఆరోగ్యము, పోస్టు మున్నగు వాని క్రింద ఖర్చుచేయుటకు, లోకలు బోర్డులకు లక్ష వచ్చుటకు యేర్పాటు చేయించ వలసినదని, కే. రామ ఆయ్యంగారు కోరి యుండిరి.

సివిల్ పులఖర్పులోనుండి సామ్యు తగ్గించుచునని తీర్మానులన్నియు 'గోరుచున్న వనియు పి. డబ్లియు కాశిపట్ల సభ్యులకు విముఖత్వము కూడదనియు పి. డబ్లియు వారుమా

త్రము ప్రబోధయోగకరములగు పులకుచేయుటలేదా యనియు ప్రభుత్వముపక్షమున రాజగోపాలాచార్యులవారు చెప్పి తీర్మానమును వోటుకు పెట్టెదని ఉపపాదకుని కోరిరి.

పి. డబ్లియు డి. వారియందు సభ్యులకు విముఖత్వము లేదని రామచంద్రరావుగారు చెప్పిరి.

తీర్మానము వోటుకు వచ్చి ఓడిపోయినది.

గ్రామబోర్డుకు వంతులను చేయుటకును, ఆరోగ్యము పులకును, సంబంధించి ప్రతిపాదించుచునని తెలియజేసిన తీర్మానములను రామఆయ్యంగారు తీసివేసికొనిరి.

ఆరోగ్యము - చిల్లర యేర్పాటులు.

150 లక్షలను సివిల్ ఖర్చులలోనుండి తగ్గించి ఆసామ్యును నీటి యేర్పాటులకును మురుగునీరు క్రిందను ఖర్చు పెట్టుటకు డిప్యూటీ బోర్డుల, మునిసిపాలిటీల కిచ్చు యేర్పాటు చేయించవలసినదని ఆయం చుగ్ల కృష్ణారావుగారు రుపపాదించి సాధ్యమగునంతవరకును, నుంచి నీటి సదుపాయములకును మురుగుకాలువలకును సామ్యు ఖర్చుచేయ నట్లు కోరిరి.

నీటియేర్పాటులకు మున్నగు వానికి కాకలసిన సాధన సామగ్రి యుద్ధమువలన లభించుటలేదనియు, నెడ్లభవనిగార్లు ములకు కాకలసిన సామగ్రి భవనమునందే లభ్యమగుచున్నదనియు ఆందుచే ప్రతిపాదకులు కోరినట్లు చేయుటకు వీలు లేదనియు రాజగోపాలాచార్యులవారు నెలవిచ్చిరి.

తీర్మానము ఓడి పోయినది.

గోదావరి డెల్టాయందు వంతులను.

సివిల్ ఖర్చులలోనుండి 25 వేలను తగ్గించి ఆసామ్యును గోదావరి డెల్టాలో వంతులను కట్టుటకును మరమ్మత్తు చేయుటకును గోదావరి జిల్లాబోర్డువారి కాసామ్యు నిచ్చుట కేర్పాటుచేయవలసినదని, కే. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు కోరిరి. కొన్నివంతులను వెడల్పుచేయవలసియున్నది. కాలువలవలన బోలెడుసామ్యుపర్చుచున్నది.

ఇందునిమిత్తమై జిల్లాబోర్డువారు కృషి చేసి, ఆచనాలు, ప్లానులువేసి, సాహాయ్యమును, కోరవలసి యుండునని రాజగోపాలా చార్యులవారు, చెప్పిరి.

ఉపపాదకులు తీర్మానమును, తీసి వేసికొనిరి.

ఉప్పారవం తెన

"45 ఎ సివిల్ పులకు" నియమితమైన, లక్ష రూపాయల నుండి, 20 వేలను, అప్పారవదిమిద వంతులను కట్టుటకు మధుర జిల్లాబోర్డువారి కిచ్చుటకు నిర్దేశించ వలసినదని రావు బహద్దరు అన్నాము నెట్టిగారు కోరిరి. రామనాథము జిల్లా వారు మధుర వెళ్లవలసినచిన్నపప్పు అప్పరవదిదాటవలసియుండును. వంతులేక పోవుటచే చాలయిబ్బందులు పడుచున్నారు. వంతులను చేయుటకు రామనాథము జిల్లాబోర్డువారికి తాహతు చాలదు. వంతులను త్వరగచేయుట యవసరము, కావున దొరతనము వారెంతో కొంత ధనసాహాయ్యము చేయవలయును.

జిల్లా బోర్డుల వారు ప్లానులను పంపించిన యెడల ప్రభుత్వము వారు యోచించుదురని, రాజగోపాలాచార్యుల వారు తెలిపిరి.

తీర్మానమును ప్రతిపాదకులు తీసివేసి కొనిరి. అంతటితో నిన్నటిసభ ముగిసినది.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు.

1904-వ సంవత్సరం 240-వ సెక్షన్ 3-వ ఆర్డర్ ప్రకారం పురపాలకముగ్ల స్ట్రాక్చర్లను గోరుకును ఉత్తరవర్గాను విధికిని మధ్య నుండు బ్రిక్కిలోను రోడ్లలో మురికినీటి కాలువ సంబంధపు పని జరుగుటవలన ఈనెల 15-వ తారీఖు గురువారంనుండి తిరిగి ఉత్తరువులు ఇచ్చునంత వరకును ఆ రోడ్ల బండ్ల రాకపోకకు వీలులేకుండ మూయబడును.

మునిసిపల్ ఆఫీసు } జి. సి. మెలోని, సెప్టెంబరు 13 వచ్చునదిపాఠ్యమెంటు } నెసిడెంటు. మద్రాసు 13 మార్చి 1917 } మద్రాసు కార్పొరేషను

మేలైన మద్రాసు నస్యము.

ఆంధ్రదేశమునంద నేకులచే ఉపయోగింప బడుచున్నది.
24 తులములు కల కేసు 1-కి 0-14-0
12 ,, కల ,, 1-కి 0-8-0
120 ,, కల వీకె 1-కి 8-8-0
సుగంధనస్యము బుడ్డి 1-కి 0-4-0
ఎల్. ఎస్. యశోదానంద్ కంపెనీ,
5, గోపానాపాటు సందు, బార్నిటవుక మరరాసు

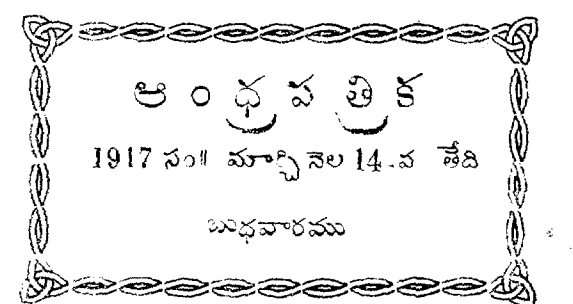
ఆంధ్ర విద్యానిధి.

మన పునఃసృష్టికి విద్యావ్యాపనమే ముఖ్యమైన సాధనము. సకలదానములందును విద్యాదానము త్రేపుమైన దానము. ఈ యుత్తమ దానమును జేయుటకు సంవత్సరము దినము సుదినము. సంవత్సరము పండుగ సమీపించుచున్నది. ఆ పుణ్యదినమునందు దేశబంధువులందఱును ఆంధ్ర విద్యానిధికి చందాల నిచ్చుటకును చందాలను పోగుచేయుటకును ప్రార్థితులు. సంవత్సరమున కొక రూపాయి విచ్చేడివారు సభ్యులుగ జేరగలరు. కాని యథాశక్తిని ఆంధ్రులందఱును విద్యానిధికి సహాయము చేయవచ్చును. విద్యానిధికి సహాయమును చేసినవారి పేరులు ఆంధ్రపత్రికా ముఖమున ప్రచురింపబడును.

సహకార్యదర్శకులు:
అధ్యక్షుడు: పండిత డి. గోపాలాచార్యులు.
వి. ఎన్. శర్మ. వే. రామదాసు.
కా. నాగేశ్వరరావు.

విషయానుక్రమణిక.

ఆయుర్వేద సమ్మేళనము	2
పృథ్వికతేజాలు	3
చెన్నపురి శాసనసభ	4
శాసనవాదాలు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
చెన్నపురి శాసనసభ	6
వాదాలు-వ్యాఖ్యానము	7
విరోధా మహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రవాదాలు	8-9
ముఖ్య సమాచారములు	10
ఇంగ్లీషుతంత్రవాదాలు	11-12
కృష్ణావరణము	13

చెన్నపురి శాసనసభ.

ఆదాయవ్యయ నిర్ణయములు.

గత సంవత్సరారంభమునందు చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు రూ 102,20,000 నిలువ యుండెను. ఆదాయము రూ 770,15,000 అనియును వ్యయము 7,73,14,000 అనియును మదింపు చేయబడినది. కాని నిలువ 110,02,000 ఆదాయము 790,32,000 వ్యయము 759,49,000 అగుట వలనను 2,99,000 లోటుగలుగకను 30,83,000 అధికాదాయము గలిగినది. ఈ యధికాదాయము వలనను 1916-17 వ సంవత్సరారంభమునకు 99,21,000 నిలువయుండుటకుబడులు 140,85,000 ద్రవ్యము నిలువయుండును. 1916-17 వ సంవత్సరారంభమునకు 41,64,000 మదింపువేసిన దానికంటె నధికముగ నిలువయుండగలదు. ఈ నిలువకు గారణము యుద్ధమువలనను వ్యయాంశమును తగ్గించుట యనియును కొన్ని శీర్షికలయందు దధికాదాయ మనియును విశేష మగుచున్నది. సర్ అలెగ్జాండరు కాన్స్టాబులు వ్యయాంశమును తగ్గించుటకు హిందూదేశపుమంత్రియొక్క ఉత్తరువని తెలిపియుండెను. మంత్రియొక్క ఉత్తరువు వలనను దేశాభ్యుదయమున కవసరమైన యనేకమైన పనులనాపుట సంభవించినది. నిలువయున్న ద్రవ్యము సామాజ్యపాలకులు వ్యవహారప్రక్రియ

ను నడుపుటకై వినియోగింపగలదు. నిలువకు గారణము 13,65,000 తక్కువ వ్యయముచేయుట యును 20,17,000 ఆదాయము హెచ్చుట యును నై యున్నది. ఆదాయమునందు మద్యము 6,82,000 అడవులు 5,50,000 ఆదాయపుపన్ను 2,85,000 ఇతరశాఖలు 5,02,000 అధికముగ నాదాయమును గలుగజేసినవి. గత సంవత్సరమునందు భూమినిస్తునందు మదింపువేసిన మొత్తమున కంటెను 2,51,000 తగ్గినది. కారణము కృష్ణవరదలు, కడలూరుప్రాంతమునందు గాలివానలు. ఆ కారణములవలన కృష్ణాజిల్లాయందు 2,50,000 కర్షులు కడలూరు ప్రాంతములందు 77,000 మొత్తము 3,27,000 రివిషనుగ నియ్యవలసినటు లేర్పాటు చేయబడినది. 1917-18 సంవత్సరమునందు అడవి తప్ప మిగిలిన శాసనలన్నిటియందును ఆదాయము అధికముగ గలదని నిర్ణయింపబడినది.

	వికరము	మదింపు	వార
	1916-17	1917-18	ల. పే. ల. పే. ల. పే.
భూమి నీటి కస్తు ...	347.69	354.95	+ 7.26
స్తాంపులు ...	78.00	80.25	+ 2.25
మద్యము ...	184.50	189.00	+ 4.50
ఆదాయపుపన్ను...	28.95	30.00	+ 1.05
అడవి ...	45.00	42.00	- 3.00
రిజిస్ట్రేషను ...	25.00	26.00	+ 1.00
చిల్లర ...	15.89	17.61	+ 1.72
ఇతర శాఖలు ...	49.17	48.55	- .62
మొత్తము.	774.20	788.36	+ 14.16

ఈ యధికాదాయమును తగిన రీతిని వ్యయముచేయుట రాజ్యధర్మము. కాని యుద్ధకారణమువలనను వ్యయాంశము స్వల్పముగ వృద్ధిచేయుట సంభవించుచున్నది. వర్తమానసంవత్సరమునందు వ్యయమునందు 35,12,000 రాగల సంవత్సరమునందు దధికముగ జేయునటులు నిర్ణయింపబడినది.

రాగల సంవత్సరపు వ్యయనిర్మాణము.

	వికరము	మదింపు	వార
	1916-17.	1917-18.	ల. పే. ల. పే. ల. పే.
భూమి కస్తు ...	123.49	125.50	+ 2.01
అటవి ...	27.70	29.63	+ 1.93
రిజిస్ట్రేషను ...	13.16	13.89	+ .73
పాలనము ...	15.49	15.96	+ .47
కోర్టులు ...	85.65	86.15	+ .50
జైలులు ...	15.98	15.48	- .50
పాలీసు ...	114.69	117.47	+ 2.78
విద్య ...	83.45	94.79	+ 11.34
వైద్యము ...	18.56	22.89	+ 4.33
పారిశుధ్యము ...	18.69	13.76	- 4.93
వ్యవసాయము ...	12.29	14.50	+ 2.21
ఇతర శాఖలు ...	13.50	15.55	+ 2.05
పెన్షనులు ...	33.41	34.65	+ 1.24
ఆపన్నతగ్గించుట...	14.60	15.75	+ 1.15
ముద్రణము ...	2.50	—	2.50
నీటివనతి ...	10.00	11.25	+ 1.25
చిల్లర పనులు ...	6.25	8.00	+ 1.75
చిల్లర పనులు ...	29.00	33.00	+ 4.00
సివిలు పనులు ...	20.04	20.87	+ .83
సివిలు పనులు ...	59.50	63.15	+ 3.65
ఇతర శీర్షికలు ...	41.54	42.87	+ 1.33
మొత్తము	759.49	794.61	+ 35.12

ఈ యధిక వ్యయమునందు 11,34,000 విద్యావ్యాపనమునకును 4,33,000 వైద్యసహాయమునకును వినియోగింపబడును. భూమినిస్తునకై అధిక వ్యయ మగుటకు గారణము సర్వే పార్టీల సంఖ్య

హెచ్చుట యెయున్నది. రామానుజాచార్యులుగారీ వ్యయమునందు లక్షరూప్యములు తగ్గింపు దనియును సెటిల్మెంటు పార్టీలను తగ్గింపు దనియును కోరిరి. కాని పాలకు లంగీకరించుటకు ఏలులేదని సర్ అలెగ్జాండరు కాన్స్టాబులు తెలిపిరి. పోలీసు వ్యయమునందు 2,78,000 హెచ్చుటకు గారణము పోలీసు బంజ్రాతుల శీతమును హెచ్చించుట యెయున్నది. ఈవ్యయము మిక్కిలి యుపయోగమైన వ్యయమై యున్నది. ఈసందర్భమునందు ఎ. ఎన్. కృష్ణారావుగారు, మో. గామచంద్రారావుగారు పోలీసు వ్యయమున 50,000 తగ్గింపుదనికోరుటయును అధికారులు నిరాకరించుటయును గమనార్హమైన విషయము. పోలీసునందలి గుప్తశాఖ కపారమైన వ్యయ మగుచున్నదనియును దానివలనను సజ్జనులకు సయితము పీడ గలుగుచున్నదనియును రామచంద్రారావుగారు తెలిపియుండిరి. గిల్లనుగారు గుప్తశాఖలు నాగరకతగల సకల దేశములందును గల వనియును అసంతృప్తిగల ప్రజలు సకల రాజ్యములందును గల రినియును గుప్తశాఖను నియమించుటకు గారణము విశ్వాసాభావము గాదనియును తెలిపియుండిరి. గిల్లనుగారు మహాజనులకు పీడను సాధ్యమైనంతవరకు తొలగించుటకై ప్రయత్నములు చేయబడునని తెలిపియుండిరి. శాసనసభ కృష్ణారావుగారి తీర్మానమును నిరాకరించినది. పారిశుధ్య వ్యయమును 4,93,000 తగ్గించుటకుగల కారణము యుద్ధమువలనను పర దేశములనుండి పారిశుధ్య కార్యములను నిర్వహించుట కవసరమైన సామగ్రిలు లభింపనందున నీవ్యయము తగ్గించబడినదని కాన్స్టాబులు తెలిపిరి. పట్టణముల కీసస్థాంత మవ్వయించినను గ్రామముల కవ్వయించును. నీటిససతి లేకను ననేక గ్రామములు గోగములను నిలయములగుచున్నవి. గ్రామముల పారిశుధ్యమునకై కొంత ద్రవ్యమును వినియోగించుట యుక్తమై యుండును. నీటి పారుదలకుగ వ్యయమును 10 లక్షల నుండి 11,25,000 లకు హెచ్చింపబడినది. 1,25,000 లను హెచ్చించుట సంతృప్తికరము గాదు. ప్లానిక పాలన సంఘముల కొసంగబడిన ద్రవ్యమును వారు వినియోగింప లేకుండుటకు గారణములు మాత్రము సులభ గ్రాహ్యములు గాకున్నవి. 1916 సంవత్సరారంభమునకు మంజూరు చేసిన మొత్తమునందు 61 లక్షలు వ్యయపడలేదు. ప్రతియేటను ప్లానిక పాలనములకు 50 లక్షలు వ్యయము చేయుటకు ఏలుగలరు. ఆ సౌకర్యములను విద్యా వ్యాపనమునకు పారిశుధ్య వ్యాపనమునకును బాటను నిర్మించుటకు ప్లానిక పాలనములు ఉచితరీతిని వినియోగించుటకు ప్రయత్నింపకుండుట ప్లానిక పాలనములందు గల యలసత్వము విడిత మగుచున్నది. యుద్ధమువలనను ప్లానిక పాలనములు తగిన వ్యయము చేయనందునను ఈ శాఖావ్యయము తగ్గింపబడినది. ఆర్థికోపసంఘము నిర్ణయించినటులు నెల్లూరు విశాఖపట్టణములందు జిల్లా రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులను పెట్టుటకును, మద్యమతరగతి పాతశాలల నిర్మాణమునకును, ప్రథమ పాతశాలల నిర్మాణమునకును వైద్యాలయముల నిర్మాణమునకును స్వల్పపారిశుధ్య వ్యవహారములకును విశాఖపట్టణము గోదావరి మండలములందు రోడ్లలకును ఇతర పనులకును 11,50,000 వ్యయము చేయుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. అనధికారసభ్యుల ప్రోద్బలము ఈ విషయములందు గోచరమగుచున్నది. కోశి వ్యవస్థలందు పాలకులు ఇతర వ్యయములను కొంత తగ్గించినను విద్యావ్యయమును హెచ్చించుట సంతృప్తికరముగ నున్నది. వర్తమాన సంవత్సరమునందు విద్యకై 83,45,000

వ్యయముచేయబడినది. రాగల సంవత్సరమునందు 94,79,000 వ్యయముచేయునట్లు నిర్ణయింపబడినది. అధికవ్యయము 11,35,000 ఈవ్యయమునందు 4,19,000 ప్రారంభ పాఠశాలలకై వినియోగింపబడును. ఆర్థికసంఘమువారు సిఫారసు చేసినట్లులు లక్ష ప్రారంభ పాఠశాలల భవనములకును, లక్ష ఏబదివేలు మధ్యమ పాఠశాలల భవనములకును వినియోగింపబడును. రాగల సంవత్సరమునందు ప్రారంభవిద్యకై 5,50,000 వ్యయముచేయుటకు నిర్ణయించుట సంతృప్తికరము. ఇతరశాఖలందు మితవ్యయమునకు బానుకొనినను విద్యాశాఖయందు మితవ్యయమునకు బానుకొన లేదనియును విద్యావ్యాపనము వాంఛనియమే కాకను అవసరమగు విషయము పాలకులు పూర్తిగ్రహించి రనియును సర్ అలెగ్జాండరు కార్మ్యుగా సందర్భమున తెలిపిన భావములకు ప్రజలు కృతజ్ఞులు. రాష్ట్రాధ్యక్షులును 9-వ వంతును విద్యావ్యాపనమునకై వినియోగించుట వలనను విద్యావ్యాపనమును జేయుటకు చిరకాలము వ్యయము పాలకుల యేర్పాటు సంతృప్తికరమైనను నీ యేర్పాటులు ప్రారంభ విద్యావిషయమై రెండుమూడు రెండు పెరుగవలసి యుండును. ఎ ఎస్. కృష్ణారావుగారు నూతన ప్రారంభ పాఠశాలలకై 5,000 అధికముగ వ్యయము చేయవలయునని తీర్మానము నుపసాదించినపుడు ప్రారంభ విద్యావ్యాపనమును జేయుట సామాజ్య పాలకుల పనిగాని రాష్ట్రపాలకుల పనిగాదని స్టానుగారు తెలుపుట విచిత్రముగ నున్నది. గతవారమునందు సర్ విలియం మేయరు గారు ప్రారంభ విద్యా నిర్వహణము రాష్ట్రపాలకుల పనియని నిర్ణయించెను. స్టానుగారి పని సామాజ్య పాలకుల దనియును నిర్ణయించిరి. ఇది యెవరి పని యైనను ప్రారంభ విద్యావ్యాపన మవసర మని రానుచుండ రావుగారు తెలిపిన భావమును సకల జనులును సంగీకరించగలరు. ప్రారంభ విద్యావ్యాపనభారము భయముమీదను లేనపుడు తగిన ప్రయత్నములు జరుగుటకు వీలు గలుగదు. సామాజ్యపాలకులు ద్రవ్యమును కొంత యిచ్చినను విద్యావ్యాపన భార మంతయును రాష్ట్రపాలకులమీదనే కలదని యున్న గారు గ్రహించ లేదనుటకు వీలు లేదు. భూకతిరాజు వేంకటకతిరాజు గారు కే. ఆర్. వి. కృష్ణారావు గారు తెలుగు దేశమునందు శిక్షణ పాఠశాలలను వృద్ధిచేయుటకై 20,000 అధిక వ్యయమును జేయమని కోరిరి. ఆంధ్రదేశమునందు శిక్షణపాఠశాల యొకటి మాత్ర ముండుటయును దానియందు నెనను గోరెడివారందరకు ప్రవేశించుటకు వీలులేకుండుటయును విద్యావ్యాపనమున కాటంకముగ నున్నది. ఆంధ్రదేశపు కొరతలను గమనించుచున్నా నుని స్టానుగారు గవర్నరుగారు తెలుపుట సంతృప్తికరము. వారి భావములు సత్పరముగ క్రమీకరముచు కైకొనుట విద్యావ్యాపనమున కవసరము. సర్ అలెగ్జాండరు కార్మ్యుగాడు ప్రదర్శించిన ఆదాయవ్యయ నిర్ణయములు సంతృప్తికరముగ నున్నవి. ఆదాయము హెచ్చుచున్నది వ్యయము తగ్గించబడుచున్నది. నిలువ ధనము హెచ్చుచున్నది యుద్ధాంతరము చెన్నపురి రాష్ట్రపాలకులు నిలువ ధనమును దేశోపయోగ కార్యములకై వినియోగించుట కేర్పాటులను జేయవలసియుండును. రాష్ట్రాధ్యక్షులును సందర్భ విశేషభాగము రాష్ట్రవిషయములకై వినియోగించుటకు స్వతంత్ర మేర్పడుట ఈస్థితిగలుగుట కవసరము.

మైసూరు - గ్రామోపసంఘములు.

మైసూరునందు గ్రామముల జేయమనకై నిర్ణయమైన గ్రామోపసంఘములు గత సంవత్సరము జూలై ఆగస్టు కెడైంబరు మాసములందు 8517 గలవు. లోగడి మాసములందు కంటెను సంఘముల సంఖ్య 346 పెరిగినది. చక్కపట్న తాలూకాయందు సంఘములసంఖ్య 7 తగ్గినది. ఈ యుపసంఘములు 14,946 గ్రామముల కుపకృతిని జేయుచున్నవి. కడూరు సిమెంట్ చిట్టలుగ్రుద్దు హాసుకుండులందు గ్రామోపసంఘములు సంఖ్యయుగ స్థాపితము లైనవి. గ్రామవృద్ధికై ఏర్పడిన సంఘములసంఖ్య 981 నుండి 891 క తగ్గినది. ఆసంఘములు వ్యయము చేసిన ద్రవ్యము రూ 31,590 నుండి రూ 16,964 నకు తగ్గినది. తగ్గుటకు గాఢము వానలు, రయితులకు తీరక లేకుండుటయును నని తెలియుచున్నది. మైసూరుజిల్లాలోని యెరులు స్వయముగ రూ 9,274-12-0 మొత్తమునకు వృద్ధికరమైన పనులను జేసినట్లు తెలియుచున్నది. ఉపసంఘములు 530 మైళ్ళ బండి బాటలను యూను మాసములందు నిర్మముచేసినవి. చిత్రలుగ్రుద్దు జిల్లానుందలి 18 గ్రామములు రూ 2221 లను సమాహార ద్రవ్యము జరుచేసిరి. ఇపుడుగల 8517 గ్రామోపసంఘములు 14,946 గ్రామములందు 45,92,768 ప్రజలకుపయోగపడుచున్నవి. ఆసంఘములందు 21,46,089 ప్రజలకు 4,080 సంఘములు వారమునకు ఆర్థికము గ్రామవృద్ధికై కలిసి పనిజేయుచున్నవి. 22,30,596 ప్రజలకు 8716 సంఘములు వారాపత్రికలను తెప్పించుచున్నవి. 17,45,217 ప్రజలకు 3,010 సంఘములు విద్యావ్యాపనమునకై వారమున కొకసంధ్య జేయుచున్నవి. 891 సంఘములు రూ. 44,036 లను గ్రామముల వృద్ధికై వ్యయము చేసి 530 మైళ్ళకోడలను జేసినవి. ఆగ్రయమునకై రూ 26,237 గ్రామములు రూ 17,799 పాలకులనుపకూర్చిరి. ఈనిజేదన పత్రమును జూచిన వారలకు మైసూరునందు గ్రామస్వరూపాలమునకు బీజమును సుశ్రితముగ నాటబడుచున్న పని విదితమగుచున్నది. గ్రామములు ఆర్థికాధివ్యవహారములను సమర్థించుకొనగలిగినపుడు గ్రామములందు ఐకమత్య మేర్పడి రాజకీయవ్యవహారాన్నిర్వహణచూపునమును సులభముగ గలుగగలదు. బ్రిటిషు భాగమునందు ఈ రహస్యమును గ్రహించుటకు తగినములు పట్టును. అయిదేండ్లందు మైసూరు సంస్థానమునందు జరిగిన పనికి బ్రిటిషుభాగమునందు 50 ఏండ్లు గావలయునేమో తెలియదు. కార్యనిర్వహణమునకు ఉదాహరణముగ సర్ విశ్వేశ్వరయ్యరకుంటి కార్యశాఖలు గావలసియున్నారు.

యుద్ధము - హిందూదేశ భాగము

తైయ్యపత్రిక వాదాదు స్వాధీనమగుటకు గురించి ప్రధానవ్యాసమును వ్రాయుచు విజయమునకు హిందూదేశము ముఖ్యకారణమని యుద్ధమిచ్చినది. మెసపొటేమీయూ యందలి వైద్యమునందు విశేషభాగము హైందవులు. విజయమునకు తోడ్పడిన కాలములములు ఆశ్వబలములు హిందూదేశము నుండి పంపబడినవి. యుద్ధసామగ్రిలు యుద్ధమున కవసరమైన ద్రవ్యము హిందూదేశము సమకూర్చుచున్నది. హైందవ మోసల సాహస వైద్యములు విజయమునకు తోడ్పడినవి. గతవారమునందు హిందూదేశము 150 కోట్ల రూప్యములను దానము చేయుటకు గురించి ఆంగ్లాభిమానులు గొణుగులాటను ప్రారంభించిరి. ఈయుద్ధందే సహాయమునకు కాలదోషము పట్టినదట! “భాతపుత్రరత్నములు రణరంగములందు ముఖ్యముగ మెసపొటేమీయూ రంగమునకు ప్రాణములను సమర్పించిరి” అని తైయ్య వ్రాసిన మాటలు వ్యాసక్రొత్తములై నిందాదోషకుల కన్నులను విప్పవని నమ్ముచున్నాము. పత్రికలయందు ఖండించుట సులభముగాని చేయుట కష్టమని ఆక్షేపములు గ్రహించవలసి యుండును.

బొంబాయి రాష్ట్రాధ్యక్షులు.

రాగల సంవత్సరమునందు బొంబాయి రాష్ట్రాధ్యక్షులు 8,05,04,000 అని నుదింపు జేయబడినది. రాగల సంవత్సరము 243,21,000 నిలువతో వారంధరుగుచున్నది. చెన్నపురి రాష్ట్రము 140,85,000 నిలువతో వారంధరుగుచున్నది. ఆదాయము 53,74,000 హెచ్చినది. వ్యయము 34,14,000 హెచ్చినది. విద్యావిద్యములకై 4,74,000 అధిక వ్యయమును జేయుటకు నిర్ణయింపబడినది. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు 11 లక్ష అధికవ్యయమును జేయునట్లు నిర్ణయింపబడినది. ఈతెక్కలను జూచిన చెన్నపురి రాష్ట్రాధ్యక్షులు ఎక్కువ తృప్తికరముగ నున్నవని తెలుపుచున్నది.

మద్రాసు సీలీవార్డులు.

నాలుగు దినముల క్రిందటను శ్రీమతి రాత్రి 7 గంట తరువాతను చెన్నపురి వీధులందు తిరుగు గూడదని గాటిందినట్లులు ఇతరులు తెలిపిన వార్తలనుబట్టి ఈ ప్రతీకయందు ప్రచురింపబడినది. కాని అట్టి వార్తలం దెంతమాత్రమును సత్యము లేదని తెలియుచున్నది. జననదంతిని బట్టి ఈ వార్తను ప్రచురించి నందులకు చింతిలు చున్నాము. ఆ వార్తలందు యధావ్యయము లేదని ఆధికారులు తెలుపుట వలనను సంతోషపూర్వకముగ దానిని ప్రచురించుచున్నాము.

ముఖ్యసమాచారములు.

(౧) కెప్టెన్ పండ్ల వెల ఇటీవల పిసావరునందు నాల తగ్గుట చేతను రిటైరుయందు వాని వెల అధికముగా నుండుటచేతను వానిని టిశేషముగా రిటైరుకు పంపుచున్నారని తెలియుచున్నది.

హిందూదేశ యుద్ధ ఋణమునకు సోదనమువారికి సొమ్మును బదులియ్యగోరు వారికి వీలగునట్లు సులభముగ వకరూలవార సొమ్మును బదులిచ్చి దానిని వాయిదాల ప్రకారము రాబట్టుకొనుటకు మైసూరు బ్యాంకువారు సౌకర్యమును కలుగజేసిరి.

బ్రిటిషుహిందూదేశమునందు ఈసంవత్సరము 2414000 ఎకరములయందు చెరువు జేయుచునని నుదింపు జేయబడినది. గతసంవత్సరమునందు 2391000ల ఎకరములందే జేయబడునట్లు నుదింపు జేయబడినది. మొత్తముమీద 2626000లను అవరి కుభ్రమగు చక్కెర తయారుచేయుచునని నుదింపుజేసిరి.

తిరువాత్కూరు న్యాయశాస్త్ర కళాశాల ప్రిన్సిపాలు చెటుప్పిల్లగారు ఆకళాశాలలో బి.ఎల్. తరగతియందు చదువుచున్న 60 వుంది విద్యార్థులకు విందు గావించిరి. ఈ విందునకు కళాశాల ఉపన్యాసకు లందరును చేరిరి. ఫలహాగా సంతకమున కళాశాలాధికారి చాట్ ఫీల్డుగారి పూర్వ విధ్యులలో నొకరగు సుబ్బారావు బి.ఎ.ఎల్. టి. గారు తమ కళాశాలాధికారి, చాట్ ఫీల్డు గారిని అభినందించుచు ఒక ఉపన్యాసము గావించిరి. దానికి చాట్ ఫీల్డుగారు సంతోషముగా బదులిచ్చిరి.

సెకందగారాబాదులో గౌ. రెసిడెంటు సర్ ఫ్రెజర్ సి. యన్. బి. సి. వి. యి., గారు ముఖ్యమైన వ్యక్తులను బ్యాంక్ క్లబ్ ఆహ్వానించి సభచేసిరి. రెసిడెంటు గారు రధ్యక్షత వహించిరి. అన్ని తరగతులవారును సభనలంకరించిరి. సభ్యులలో రాజకీయ మంత్రి సర్వాన్ సర్ ఫోల్ డూక్ జుగు బహదూరు గారు, జేజీయ మంత్రి ఎం. ఎ. మోహరి గారు, రివిన్యూ కార్యదర్శి జి. యి. సి. రోఫీల్డు గారును, సహాయ రెసిడెంటు మేజరు ఎ. డి. మింఛిక్ గారును, యక్. శేటరు గారును, ఆకాంటెంటు జనరలు రమంగిక్ అహారుజీగారును యున్న తాసనముల నలంకరించిరి.

ఈ నెల 9 వ తేదీ సాయంత్రము పూనా అంజుమాత్ ఇస్లాంవారి తోపున యుద్ధ ఋణమును బలపరుచుటకై మహావృత్తి యులు చేసిన నేలు సమావేశమైరి. గౌ. ఇస్లాహిం హామాత్ జాఫరుగారు సభ్యులైరి. ములను తెలిపి పూనా కలెక్టరు జి. డబ్ల్యూ. హామ్ గారిని ఆధ్యక్షునిగా ఉపపాదించిరి. ఆధ్యక్షుడు యుద్ధఋణము వలన కలిగిన లాభములనుగురించి ప్రశంసించి చుహమ్మడియలందరు భారాశముగా సొమ్మును సమర్పించ వలెననిచెప్పిరి. విారా అహారుజీఖాక్, మొదటితరగతి సద్దారు అబ్దులు వాహాద్, సర్వాన్ కాజీ అరుడిడ్, అబ్దుల్ మజీడ్ బి. ఎ. ఎల్. ఎల్. బి. యున్నగు వారు కూడ ఈసభయందు పాల్గొనిరి.

ప్రభుత్వమువారి సింలా పువ్వాస వ్యయమును తగ్గించుటకు గారు గౌ. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ప్రభుత్వము వారిని సింలా నివాసమునకు పోకుండునట్లు చేయవలెనని గాజప్రతినిధి గారికి సిఫార్సు చేయుచు ఒక తీర్మానము నుపసాదించిరి. ఈ తీర్మాన వాదమునై ఏమి ఫలము గలిగినో తెలియరాలేదు. తీర్మానము నుపసాదించుటకు పంపించిన కొని యెననుండును. లేనియెడల ఆధికారివ్యయ వారసకులు దాని నాక్షేపించి ప్రోపిజేషన్ యుండును. పూర్తి తీర్మానవాదమును నిలిపిజేయునట్టి మామనోద్వష్టి కెంతవరకు నైనను కనబడుట లేదు. ఇప్పుడనేకపర్యాయములు సామాజ్యశాసన సభ్యులనుపాదించి యుండగా, ఎప్పటికో ఒక పుట్టిక ప్రభుత్వము వారు విసిగి దాని విషయమును మోదించగలుగుదురు. అయిపప్పుటగాని హిందూదేశమునందు గంతటను ప్రభుత్వ వ్యయ వాగ్ వ్యవస్థానివాస మందరింపను. మద్రాస్ తైయ్య పత్రిక.

విశేష వార్తా సంక్రమము

ఇంగ్లండు

డాక్టర్ న్యూ పంచాయతీ

లండను, మార్చి 12:— మిత్రమండలివారి నాకాదళమునకు ధూమ్రపాత్రమును సూచించిన నిషేధములను ప్రయత్నించినట్లు ప్రజలు తిరుగుబాటు చేయునని భయమున డాక్టర్ న్యూ పంచాయతీవారి సాక్ష్యమును బహిరంగము చేయలేదని ప్రకటించుటగాను ఆక్స్ ఫర్డు గారిలో పాల్గొంటున్న సభలో జరిగింది. డాక్టర్ న్యూ పంచాయతీ రిపోర్ట్ వెల్లడి చేయకున్నట్లు ప్రకటించుటగాను ముంబయిలో 4వ స్ట్రీట్ ను కాలిన్సు గారు సూచించిరి.

పాల్గొంటున్నవారు సుగాములైన ఎన్నెన్నుచే ఈ రిపోర్టును ప్రచురించునని భయపడినవారి బోధనల గారము లావరించి, వెలికియనుకొని కాకుండా తనవని చర్చలుగా నిడిరి. విదేశీకార్యాలయమువారును యుద్ధకాకాదళము వారును యుద్ధకార్యాలయమువారును దీనిని వెలికిచేసినందు మంత్రి కర్మమువారి దీనికి ఉద్దేశపాదులనియును బోధనల గారము ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

ఉరలగొట్టలు.

లండను, మార్చి 12:— ఉరలగొట్టలను ఆహారముగా నిచ్చుటకు సూచించబడలేదని బాత్ మెంటు గారు నడిపిరి.

జనరలు స్మిత్తుగారి రాక.

లండను, మార్చి 12:— జనరలు స్మిత్తుగారు లండను నగరమునకు వచ్చిరి.

అంతర్గముల ఆర్కాబము

లండను, మార్చి 9:— అంతర్గముల ఆహారమునకు నిషేధించబడవని ప్రకటించిరి. ఒకరు జర్మనీ నుండి వ్రాసిరి.

అంతర్గములు

లండను, మార్చి 11:— అంతర్గముల సామగ్రియను పారి రెయినుగురు ప్రశ్నించిరి. ఇతడు హెన్రీ సెన్సూ ధ్యక్షుడు. అంతర్గములు బ్రిటిషువారిని పాత్రాకారులను చేయుట వ్యర్థమని ప్రకటించెను. వారిని సంధి కంటికిరింప చేయుట కుద్దేరింప బడినవని రెయినుగురు నడిపిరి.

ఇదిగదిగాదు. జర్మనులు విధించిన మరతులకు బ్రిటిషు వారు తలయొగ్గవలెనని కాంటువాను రివెంటు గారు రెయినుగురు సభి చేపించిరి.

కాంటు గారి సంతకము వివాదవలెనని యుగములు వట్టును. బ్రిటిషువారిని నిరాశులను చేయుట అసంభవమని వ్యవస్థ పత్రక వ్రాసిరి.

కొందరు ఆహార పదార్థములు గుర్తించి ప్రజల కందకుండ చేయుచున్నారని జర్మను పత్రకాలు వ్రాసిరి.

ఫ్రాన్సు

పరానువారి ప్రకటనము.

లండను, మార్చి 12:— రెయిన్ బెట్ సాయిసన్సులోను, రిమ్మిలోను శత్రువు లాకస్మికముగా వైబడ వారిని పారదొల్తియి. శత్రువులకు నష్టములు కలిగినవి. కొందఱు మాచే బంధితులైరి. రెయిన్ సన్సు డి కాంపెయెక్ ముఖమున చాల నర కాక్రమించియి. వోయియలోని సప్రేవర్ద శత్రువుల కందకములను దాడి చేసెననియు. ఇచ్చట పెట్రోలును కను గొంటియు. అచ్చట పెట్రోల్ కర్షకు సోరైయర్దకు శత్రువులను వట్టుకొంటియు. అని పరానువారు ప్రకటించిరి.

శత్రువుల దాడి

లండను, మార్చి 11:— ఎయిసుకు క్షేమము ఫిరంగులు కాల్చుచున్నది. రెయిన్ సన్సు జూల వద్ద శత్రువులదాడి ప్రయత్నము ఫలప్రసూతమైనదిని పరానువారు తెలిపిరి.

ఆహారపదార్థములను సూచించిన చర్య పారిసుసభయందు మూడు సార్లు జరిగినది. గోధుమలను, చాల పొదుపుగా వాడవలెనని సభ్యులకు బులుగు వరయొక ఆహారపదార్థములను కొనవలెనని ఆదేశమును నడిపెను. 296 మంది ఆహారపదార్థము ప్రతిభుటించెను. ఆహారపదార్థములను మిత్రమండలి అవసరము. రొట్టెలకును పాలకును టిక్కెటులను బియ్యమును సేవనలనే మిత్రమండలి కు త్యవసరము. జర్మనులు మలమల మాడికడ పటి తెగువకు గడగిరిని మంత్రియగు హెయెటు గారు నడిపిరి. ప్రభుత్వ ప్రతికూలు జీటి నివ్వలేదు. ఈ ఆందోళనము దొరలనువారిపనికి ఆధ్వర్యము కలిగించుచున్నదని బ్రయం దుగాను నడిపిరి. మంత్రివర్గమున విపులము చర్చ జరుగ గలదు.

సాకోద్వోగులకు తిక్ష

లండను, మార్చి 11:— జనవరిమాసము 31 వ తేదీని లిడెక్ ఫెల్సు అను జర్మను స్త్రీయరు రంధ్రములు జేసి మంచి నందులకు ఆస్తియరుకు సంబంధించి 8 గురు ఉద్వోగ్యులకు ఒకసంస్థను తిక్షయ, 500 పోలీసుల జరిమానాయు విధించ బడినట్లు పారిసునుండి వార్తవచ్చినది.

అయిన్లను రంగము

లండను, మార్చి 11:— అయిన్లనువద్ద 292 మంది పట్టు బడిరి. వెన్నుకు పచ్చయనున వాయువును శత్రువులు తలపడ నెంచు మేము ఫిరంగులను కాల్చి తరిమితిమి. సోము ఆంకరు-ఆరెంటురీసు-ఇప్రెసు అర్రాసులయొద్ద ఫిరంగులను కాల్చితిరుని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

గ్రీసునాకల నిరోధము

ఏనెస్సు, మార్చి 10:— నాకానిరోధముకూడదని ఏనెస్సు న్యాయవాదు లాడేపింపగా మిత్రమండలివారిమరతులప్రకారము మిరు పెలంగిన నదితోలగింపబడును. మిత్రమండలికి క్యతి లేకములగు పనులు జరుగకుండిన నది ఇదివరకే తొలగియుండునని లాయరుబాడ్డి గారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

జర్మనుల యుద్దేశము

లండను, మార్చి 11:— వెర్దెను ప్రాముఖ్యము నేటి కిని గూడ తొలగలేదు. దాని నాక్రమించుటకే వారిపుడు సేనను మ్యూజుకు వెనుకకు నడిపిరిని విలేఖకుడు వెస్టుమినిస్టరు గజెటు పత్రకకు వ్రాసెను.

పరానువారి ప్రకటనము

లండను, మార్చి 12:— గత రాత్రి పరానువారి 8ట్టు ప్రకటించిరి. నిన్న మధ్యాహ్నము మేము తలపడితిమి. 100 మందిని ఒకముఖ్యస్థానమును పట్టుకొంటిమి. ఫిరంగులు కాల్చ బడినవి. మధ్యాహ్నము జర్మనులు ఫిరంగులను కాల్చిరి.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము

లండను, మార్చి 12:— బాకనివిను అర్రాసులలో కందములలో దొరబడి చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. విమానములు పోరునలిసినవి. 9 శత్రువిమానములు నేలగులిసినవి. మావిమానములలో 5 కనబడుటలేదు.

యన్యూ

ఆహారపదార్థములు

పెట్రోగ్రాడు, మార్చి 12:— ఆహారపదార్థముల పరిశీలనము పురపాలక సంఘమువారి వశము చేయబడినది.

పెట్రోగ్రాడు, మార్చి 12:— మంచు విస్తారముగ కురియుటచేత పెట్రోగ్రాడులో కొందరు భీతిల్లి రొట్టెలదొకాణములను దోచుకొనిరి. దానివలన రొట్టెలకట్టు కలిగినది. పోలీసువారు కల్పించుకొని అల్లగులు వ్యాపించకుండ చేసిరి. ఇపుడు మంచు తగ్గినది. రైలుబండ్లు చచ్చుచున్నవిగాన కొత్త సరకు రాగలదు. తొందర తగ్గగలదని ఆధికారులు ప్రకటించిరి.

గోధుమపిండి తగ్గలేదు. ప్రజలు మితముగా వాడిన రొట్టెల కట్టు కలుగదు. బీదస్త్రీలు గుంపులుగ చేరి రొట్టెలు కావలెనని అల్లరి చేయుటవలన తొందర కలిగినది. అయినను పోలీసువారు కల్పించుకొనవలసిన ఆవశ్యకత లేకపోయినది.

ఇటలీ

జలాంతర్గముల దుండగములు

ఇటలీవారు తేయుచున్న ఏర్పాటులు.

రోము, మార్చి 12:— జలాంతర్గముల వలన ప్రమాదము లేవియు వాటిల్లకుండ సముద్రతీర స్థానములయందు ఫిరంగు లమర్చబడినవి. సముద్ర తీరములందు కావలసిన లంచబడెను. మరికొన్ని రక్షక సాధనములు గూడ నమంబించ బడినవని, నాకాదళ చుర్ర వివరముగా సభవారికి తెలిసినా జేసెను. సముద్రములోను గానున్న సునకలలను జేయుటకు వీలు లేకుండెను. జలాంతర్గములను పారదోలుటకు అట్రాంటిక్ జల గంధియందు చాల నెలలనుండి రెండుమందల చిన్న పడవలు పని చేయుచున్నవి. వీటికితోడు వాయువిమాన పటాలములును చిన్న వాయు విమానములును కూడగలవు. వాణిజ్యనౌకలలో ఫిరంగుల నమర్చవలెనని చాలమంది కోరుతుండిరి. ఇదివరకప్పుడే మేయిఫిరంగులను నౌకలమీద నమర్చితిమి. ఇన వాణిజ్య నౌకలలో చూటికి 60 పడవలు ఫిరంగులను దాల్చియే ప్రమాణము చేయుచున్నవి. ఈ నౌకలమీద వాయు వార్తాస్థానము లమర్చబడినందున పని లాగుగా జరుగు చున్నది. వాణిజ్య నౌకల రాకపోకల లెక్కలను జూడ ఈ ప్రయత్నములన్నియు సఫలతను గాంచు చున్నవని తెలియు చున్నదని ఆతడు నడిపెను.

ఇటలీ

రోము, మార్చి 13:— ఈనెల 8వ తేదీతో నంత సుగు వారమున 493 నౌకలు ఇటలీకి వచ్చినవి. 464 ఇటలీ నుండి వెళ్లినవి. 4 స్త్రీయరులను 3 ఓడలును మునిగినవని అధికారులు తెలిపిరి.

టర్కీ

బాగ్దాదు నాక్రమించుట.

లండను, మార్చి 11:— ఆదివారమునాడు బాగ్దాదు నగరము వశమయ్యెనని మెసపొటేమియానుండి వచ్చిన వార్తవలన తెలియుచున్నది.

మిత్రమండలివారు ప్రవేశించుట.

శత్రువైద్యము కొంతబలముతో దయాలా నది పంక్తిని కాపాడుచున్నట్లు బుధవారమునాడు మేము కనుగొంటిమి. గురువారమునాడు వారితో పోరు సలిపితిమి. టెసిఫానులో శత్రువులు జేసిన కట్టుదిట్టములనుజూడ వీరు దీనిని కాపాడుటకు నిశ్చయించుకొనిరి స్పష్టముగా తెలిసినది. కాని మేము వేగముగా ఆఫీరీకుండి ముందుకు బోవుటచే టెసిఫానునుండి శత్రువులు వారిపోయిరిని తోచుచున్నది.

తురుష్కులను వెనుకకు రెటుముట

లండను, మార్చి 12:— గురువారమునాడు రాత్రి వెన్నెలలో ఆకస్మికముగా దయాల నదిని దాటి దాని కుడి ప్రక్కన కట్టుదిట్టముతో మేము నిలిచితిమి. మేమున్న థలము నుండి మా వైద్యమున కొంతభాగము ముందుకు బోయి శత్రువులు బాగ్దాదునకు వైర్యుని 6 మైళ్ల దూరమున్నట్లుల కనుగొనెను. పిమ్మట మేము వారిని రెండుమైళ్లు వెనుకకు తరిమితిమి. శుక్రవారమునాడు దయాల నదిని దాటి బాగ్దాదుకు నాలుగు మైళ్లదూరము వరకు బోతిమి. కుడిప్రక్కనున్న మా వైద్యము శత్రువులను రెండవ స్థానమునుండి సారదోలెను. పిదప మేమా థలము నాక్రమించితిమి. పెద్దగాలి వీచి దుమారము లేదుటచే తురుష్కులు పడమటికి 3 మైళ్లు దూరము వెనుకకు బోవలసి వచ్చెను. శనివారమునాడు బాగ్దాదునకు వైర్యుని 3 మైళ్ల వరకు బోయిరి.

మాడుగారి సామగ్రిము

లండను, మార్చి 12:— అంగ్లభారత సేనలు ఆపార శ్రోతసాహసములను జూపి ఘోరసంగ్రామ మొనరించినందు వలన మనము బాగ్దాదునగరమును వశపఱచుకొన గలిగితిమి ఈ సేనల నెంతప్రశంసించినను సరిపోదు. (ఉత్సాహము) ట్రైగ్రిసునదికుడితట్టున పోరీనదిలోని శత్రువులకుచాలనష్టమును కలిగించి మాడుగారి సేనలు కుటలునద్ద నదిని దాటగలుగుట వలన మెసపొటేమియాలో తురుష్కులకు స్థానబలము డీ జించినది. శత్రువులు బాగ్దాదువరకు పరుగిడ మాడుగారి సేన విజయోత్సాహముతో తరిమెను. ఈ తరుముటలో చాలమందిని చాల సామగ్రిలను మనవారు పట్టు కొన గలుగుటయే గాక శత్రువుల ఫిరంగులలో 2/3 వంతులలో చాలభాగము మావశమయ్యెను. మిగిలినవి ట్రైగ్రిసునదిలో త్రోయబడెను. పిమ్మట మా ఆశ్వికదళము బాగ్దాదుకు 27 మైళ్లలో తురు

మృగములను తలపడి యోడింపగా వారు స్థానములను వదలిపోయిరి. 7వ తేదీన శత్రువులు త్రైగిను ఉపదరి యగు దారియ నదియొద్ద చేరిరి. ఆ నదిని దాటుటకు ఆర్మిక దళమునకు వీలులేకపోయినందున మాడుగా రచటికి పదాతి దళమును రప్పించిరి. తురుష్కులకుగూడ బాద్షానుండి సహాయసేనలు వచ్చినందున వారెదిరించిరి. ఈనెల 7వ తేదీన సంగమస్థానమున మాడుగారి సేన త్రైగినునదిని దాటెను. ఆ రితికి చేరిన సేనల సహాయమున ఆర్మికదళముకూడ నదిని దాటెను. శత్రువులు బాద్షాకు వైర్యతీరి 6 మైళ్ల దూరమున కందకములలోనుండుట గమనించి మనసేనలు ఎండలో 18 మైళ్ల చటకు నడచిపోయెను. వెంటనే శత్రువులను 2 మైళ్లు వెనుకకు మనవారు తరిమిరి. 9-10 తేదీలలో శత్రువులు బాద్షాకు తుమాకుమైళ్ళ దూరమునకు తరుమబడిరి. వెంటనే మన సేన నదిని దాటి శత్రువులను తరిమి బాద్షాకును వశపరుచుకొనెను. ఈ రితిగా 110 మైళ్లు నడచి త్రైగిను నదిని నూతువోట్ల దాటి మాడుగారు మహా విజయమును బడసిరి. ఆచారపద్ధత్యము లందనివోట మిడిమిడి యెండలో ఎట్టిలోపమును కలుగకుండ ఏర్పాటుచేసి విజయమును బడసిన మాడుగా రెంతయు ప్రశంసనియులు. తరు సేనలకు వైద్యుని సగ్య పోష్యములను సమగ్రముగ సమకూర్చు గలుగుటయే గాక బాద్షాకునందలి సేనకుగూడ సామగ్రుల నన్నిటి నందచేయ గలనని మాడుగారు వ్రాయుటచే వారి సామగ్ర్యము బాగుగా విదితమైనది.

సాంగ్రామిక కారణముల వలన తురుష్కులైనవారు మెసపోలేమియా పాశ్చాత్యములను వదలెనని తురుష్కుల రాజ్యాంగసభలో ఎవ్వరు పాపాగారు నుడివిరి.

పారిసులో నుత్సాహము

పారిసు, మార్చి 12:— బాద్షాకు లొంగినందులకు ప్రజలధికిత్సాహమును వెల్లడించిరి.

పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ప్రకటనము

వైనికుల కౌన్సిల్ సాహసములును సేనానిప్రజ్ఞయు ప్రశంస నియములు.

తరువాతి సమాచారము.

డిల్లీ, మార్చి 13-నిండు వెన్నెలగానున్నను దయాలాన దిని ఆకస్మికముగా దాటి దానికుడి ప్రక్కన దిట్టమైనప్రజలమును ఆక్రమించుకొన జాలితిమి. ఈ లోపుగా మార్చి 8వ తేదీ ప్రాతఃకాలముందు కొంతవరకు దయాలానో త్రైగినుకలియు చోటనొక వంతెన కట్టబడెను. కుడిప్రక్కనుండి ప్రజలమైన బ్రిటిషు సేనాభాగమొకటి బయలుదేరిపోయి శత్రువులు బాద్షాకుకు నైగతియుల 10 మైళ్ల ప్రదేశము నాక్రమించు కొన్నట్లులు కనుగొనెను. ఈ ప్రదేశమునుండి శత్రువులను మరి రెండు మైళ్ల దూరము వెనుకకు పారదోలి తిమి. మార్చి 9వ రాత్రి మేము దయాలానది దాటితిమి మాసేనలు బాద్షాకునకు 4 మైళ్ల దూరమునకు ముందుకు సాగి చరి. 9వ తేదీ రాత్రికాలముందు శత్రువులను వారి రెండవ స్థానమునుండి తరిమి ఆ ప్రదేశమును కుడిప్రక్కన నన్న మా సేనలు ఆక్రమించుకొనెను. ప్రజలముగా గాలిముప్పు ఎగురు చున్నను మేము ముందుకు పోకలిగినారము. 10వ తేదీ ఉదయమున తురుష్కులను బాద్షాకుకు పడమట గారి మెల్లదూరము వెనుకకు తరిమితిమి. ఈ సమాచారము తెలిసినపుడు మార్చి 11వ తారీఖున ప్రాతఃకాలముందే బాద్షాకును బ్రిటిషు సైన్యములు స్వాధీనము చేసికొనెనని సర్ స్టార్ లీ మాడ్ గారు తంతి మూలముగా తెలియజేసిరి. మిగిలిన విషయములు విపులముగా యంతరకు తెలియలేదు.

తురుష్కు సమాచారములు.

లండను, మార్చి 12:— నేడువచ్చిన తురుష్కు సమాచారములో బాద్షాకు విషయమై ఏమియులేదు.

అభినందనము.

బాద్షాకును వశముచేసికొని దిగ్విజయము గాంచినందులకు జెనరల్ మాడ్ గారిని క్లాఫించుచు గ్రాండు ఫ్లేటువారు మాడ్ గారిని అభినందించుచున్నారని సర్. విలియం రాబర్టు గారిద్వారా తెలియజేసిరి.

పుత్రికలు ప్రశంసించుట.

లండను, మార్చి 12:— పుత్రికలన్నిటి యందును బాద్షాకు స్వాధీనమగుటను గురించి ప్రధానవ్యాసములను వ్రాసిరి. బాద్షాకు స్వాధీనమగుటకు భారతదేశ వైస్ర్యములు గావించిన మహోపకారమును వైస్ర్యపుత్రికవారు క్లాఫించిరి. బాద్షాకును జెనరల్ మాడ్ గారు స్వాధీనము చేసికొనుటకు హైందవ పటాలములు మిగుల సహాయకారులుగ నుండెను.

బాద్షాకు సరిహద్దులను వదలి చెల్లాచెదలైన తురుష్కులను వెన్నెంటి తరిమినది హైందవ ఆర్మికదళమే. (ఫ్రాన్సు దేశముం దును గల్లిపోలీలోను, ఈజిప్టులోను సమర మొనర్చిన హైందవ కాల్బలములే బాద్షాకును స్వాధీనమగుటకు కూడ ముఖ్య గారణములు. భోజన వసతులు లేకపోయినను మహాసాహసముతో సమరము గావించి కట్టకడకు బాద్షాకునుండి తురుష్కులను పారదోలినది హైందవ కాల్బలపు పటాలములే. హిందూదేశపు యుద్ధ ప్రభుత్వము వారు మెసపోలేమియా యుద్ధసందర్భమున ప్రారంభమందు ఏకపక్షము గావించినను త్రైగినువద్ద కలిగినజయమునకు హైందవ సైన్యములలోని యోధులు ఏమియు వెనుకకువీయక సింహమురీతి పోరునల్పిరి. ఈ కడపటి రోజులలో హిందూదేశము ఆలస్యముగా సమర్పించిన సాయ్యుత్తవ్య మరితరసహాయ మొనర్చలేదని చెప్పబడెను. కాని భారతదేశము ఒకసాయ్యు సహాయమేగాక మనతో సమానముగా మెసపోలేమియా బయల్ల యందు తనధీరపుత్రుల రక్తమును భారపోసి జయముగాంచిరి అని లండను వైస్ర్యపుత్రిక వ్రాసినది.

వైస్రీయా దేశముండు

తురుష్కుల సమర సన్నాహములు క్షీణించుచుండుట.

లండన్, మార్చి 12:— బాద్షాకులో తురుష్కుల పలాయనము వెలిషియాలో వారు చేయు సమర సన్నాహములను నిరుత్సాహ పరుచుచున్నది. వెలిషియా దేశమునుండి రిరున్యా పటాలములచే తురుష్కులు వెనుక నెట్టబడుచుండిరి. జర్మనుల ఉత్తరువు ప్రకారము తురుష్కుల సైన్యము లన్నియు నులూలల కేగుటచే సకాలములో అన్ని సేనలు సమాదేశ మొనరించి జనరలు మాడ్ గారిని తాకి తురుష్కులు ఓడించ లేక పోయిరి.

గ్రీసు.

లండను, మార్చి 12:— ధాన్యములు ప్రజల కత్తెనసరముగనుండ గొరతనమువారు వాని నిలువబెట్టి ప్రజలకిచ్చుట లేదని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

ఆస్ట్రీయా

హంగరీ రాజకీయ స్థితి.

ఆమెర్లవడం, మార్చి 8:—హంగరీదక్షిణభాగమునకు వెళ్లదలచిన ఆస్ట్రీయావక్రవర్తి బుడాపెస్టు నుండి ఆకస్మికముగ వియన్నాకు పోయెను. కాంటుటిజ్జా రాజీనామానిచ్చుననియు మిశ్రమ మంత్రివర్గ మేర్పడుననియు తెలియచున్నదని వియన్నానుండి విశేషభూత ప్రాంతపుర్వ జయుటగు పత్రికవ వ్రాసెను.

హంగరీ వెనుకటియైతి అభిప్రాయము.

పారిసు, మార్చి 10:—కాంటు ఆండర్సేగారి అభిప్రాయము మాటిగుప్తకలో ప్రకటింపబడినది. అలసిపోయిన వారికి అపజయము కలుగును. తెలివిగలవారు సంధివరకులను తరుకనుకూలముగ విధింపగలుగుదురు. జర్మను మిత్రులు మిత్రుడవలెను చురుకుదనమున మించినవారు. మధ్య విగోపా ప్రాంత్యములను కలుపుటయు ప్రపంచమున సర్వాధికారమును బడయుటయును జర్మనుల ఆశయములు. ఈ యుద్ధమునలన మొదటిది లభించినది. బ్రిటిషువారి నోడించిన గాని రెండవది లభింపను. బ్రిటిషువారి నోడించుటకు అంతగ్ధాముల సంహారము చాలగా సుపకరింపను. నెయ్యదిగా జరుగదగిన ఇతర సాధనములు కావలెను. ఎవ్వరికిని ఎట్టి లాభమును లేని వరకులవైననే సంధి జరుగగలదు. పోలండు లుథియానియాలు రష్యాకు మధ్యగా నున్నది. వారివైని అధికారమును వదలక క్రమముగ రష్యావారి శక్తిని హతము చేసిననే గాని జర్మనులకు ప్రాంత్యమునం దధికారమును ప్రపంచం ద గ్రహానమును సమగ్రములు కాజాలవు అని ఆశకు నుడివెను.

కాంటు బెరును స్ట్రాస్సు

క్రిస్టియానియా, మార్చి 12:— వీరు కొసెను పోగునుకు వెళ్లిరి.

చీనా జర్మనీదేశములు.

వెకింగు, మార్చి 12:— ప్రతినిదినభలో మూడువందలకువైబడిన సభ్యులు జర్మనీ దేశముతో బాంధవ్యము వదలుటకు నంగీకరించిరి.

అమెరికా

వాయుమార్గమున తపాలు నడుపుట

వాసింగ్టను, మార్చి 12:—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో న్యూయార్కు, చికాగో, వాసింగ్టన్ బోస్టను మున్నగు ముఖ్యనగరముల మధ్యటపాలను వాయువిమానముల ద్వారా తపాలా చేయుటకై దౌత్యమువారు ప్రయత్నముచేయుచున్నారు. నెయ్యిమిలిద వాయువిమాన గంటకు 90 మైళ్లు దూరము పోవును. 180 మైళ్లకు ఒకప్రేషను ప్రకారము ఏర్పడచి ఆదట సగోష్ఠికరణముల నుంచెదరు. ఈ స్థలములందు విమానములు దిగి 'నెట్లో' మొదలగు వాటిని తిరుగ ప్రిచేసుకొనును. బెర్లినునుండి కాన్స్టాంటినుపోల్ నగరమునకు కూడ వాయుమార్గమున తపాలు నడపించుటకు ఏర్పాటులు యుద్ధానంతరం నెయ్యిమిలిదకు అంతర్జాతీయ విమాన సంఘమువారుకూడ నాలోచించిరి. ఏక 10 లక్షల పానులు వెట్టుబడి కావలెను. బెర్లినునుండి బియన్నా, బుడాపెస్టు, సోఫియా పట్టణముల నొగుగా కాన్స్టాంటినుపోలుకు విమానములవినాద ప్రయాణీకులకు తీసికొని వెట్టుబడు కూడ ఆలోచన జరుగుచున్నది.

నౌకలలో ఫిరంగులు

వాసింగ్టను, మార్చి 12:— జ్యోత్య సముద్రమున సందరించు అమెరికా నౌకలవైని స్వచ్ఛణమునకు ఫిరంగు లరున్న బడునని అమెరికావారు ప్రకటించిరి. కాని అమెరికాతో వ్యాపారముచేయు యూరోపు నౌకలు గూడ ఫిరంగులను దాల్చి ఆరటికి పోవుటకు తగిన సౌకర్యము చేసినవలన కలిగినది.

దుదరాసు అక్టోంబెంటు జనరలు పదవినుండి విక్రొంతి పొంది మైసూరు ఆర్మిక బాగా సందర్భమున ప్రత్యేకముగా ఒక విషయమై పనిచేయుటకు నియమించబడిన కే. ఎల్. దత్తాగారు ఈ నెల మధ్యభాగమునుండి జాకా నెలాఖరు వరకు అదనముగా ఆర్మిక బాగా సందర్భమున పనులు చూచుచుందురని తెలియవచ్చెను.

క్రిక్తికేషులగు సర్దారు మహమ్మదు త్యాబుఖాను గారి పుత్రులు ఏడుగురు చాల సంవత్సరములనుండి లాహోరునందు నివసించుచున్నారు. రాజకీయ కారణములచే వీరిని లాహోరు కోటలో వైరికాధికారుల పరిశీలనముక్రింద గొరతనమువారుంచిన నివిలు మిలిటరీ నెజెలుపుత్రిక వ్రాసినది.

మార్చి 1వ తేదీన ఆరులులోనికి తేబడిన మెసపోలే మియానాకాసంచార నిబంధనలు జి. జి. సి. యుద్ధకాండల సమృద్ధిని బడసినవి. బసగా సీనియరు జుడిషియలు ఆఫీసరుగారు వాటిని జారీచేసిరి. ఈ నిబంధనలు త్రైగిను, యూఫరటీసు, కర్నానదులకును, నురుమాను అల్లివైనున్న సాటలా గబ్బు భాగములను కూడ కర్తించును.

కొంతభాగము తేయాకును ప్రజలకు షేను 1కి రెండు పిల్లుంగులు చొప్పు అయ్యెను తేయరలెనని డెరక్ హార్ట్ ప్రభువుగారు తీర్మానించిరి. తోటలవారితో నాలోచించిందము వలన నీఫలితము కలిగినదని నిశ్చయమైయున్న పత్రికకు లండను విశేషభూతు ఈనెల 9వ తేదీన తంతివాక్రమం వెను. చీల్లు లేకుండగనే పాను 1-కి 10 అర పెన్నుల చొప్పు ఒక రుసుము వారు విక్రయము చేయదలచిరి.

ఈ నెల 7వ తేదీన ఈ క్రింది ప్రకటనము ఫిర్మినుండి వచ్చినది:—ఈ దినమునుండి ప్రత్యేక కంపెనీలకు ఆవుతోళ్లను ఎగుమతి చేయగూడదు. ఆఫ్ఘనికు చేయబడిన 4 పానుల బరువుకు వైబడని తోళ్లును ఎండు ఉప్పు చేయబడిన 7 పానులకు వైబడని తోళ్లును రెడిఉప్పు చేయబడి 12 పానులకు వైబడని తోళ్లును ఎగుమతి చేయగూడదు. వీనిని మిత్రులందరి నేశములకే పంపునెడల ఈ నూత్రములను కొంతవరకు సదరించెదరు. ప్రస్తుతము ఎచ్చటికిని ఈ తోళ్లును బంపగూడదు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడికములు - బొమ్మలకాల్లులు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈవ్వరప్ప అండు సయ్య, విశాఖపట్టణము.

THE GREAT WAR.

Fall of Baghdad: Statement in Commons.

Great Valour, Endurance & Generalship Praised.

"London Times" Handsome Tribute to India's Share.

(Reuter's Agency.)

MESOPOTAMIA FRONT.

Mesopotamia Successes.

Mr. Bonar Law's Statement.

General Maude and Staff Highly Praised.

LONDON, March 13. In the House of Commons this evening Mr. Bonar Law stated that the occupation of Baghdad was the sequel to a series of brilliant operations carried out by the British and Indian troops with a dash and determination for which no praise was too high (cheers). He went on to say that, after severe fighting on the right bank of the Tigris, in which heavy losses were inflicted on the enemy, General Maude's crossing of the river near Kut imperilled the safety of the Turkish army in Mesopotamia. The enemy immediately retired towards Baghdad and General Maude pursued them with the greatest energy. Not only were a large number of prisoners taken and quantities of material of all kinds captured during the pursuit but there was good reason to believe that nearly two thirds of the whole of the enemy's artillery either fell into our hands or was thrown into the Tigris. On the March our cavalry came up with the Turkish rearguard 27 miles from Baghdad and after the action the Turks abandoned their prepared positions. On 7th March the Cavalry found the enemy in position on the Diala river, an affluent of the Tigris, a formidable obstacle over thirty yards wide and unfordable. General Maude, therefore, withdrew the Cavalry and brought the infantry into action. The Turks had meanwhile received reinforcements from Baghdad and a formidable resistance was offered on the Diala covering Baghdad from the southwest. On the 7th March General Maude bridged the Tigris at the point of its confluence with the Diala. Thereupon the Cavalry crossed supported by troops on the right bank. Despite the heat and dust the troops brilliantly marched 18 miles, finding the enemy strongly entrenched six miles southwest of Baghdad. The enemy was immediately driven back two miles. On the 8th March the troops fighting on the Diala established a footing on the northern bank. During the 9th and 10th the troops on the right bank, in spite of dust-storms pressed their advantage, driving back the enemy to within three miles of the outskirts of Baghdad. Simultaneously the troops gained the passage of the river forcing the enemy upon Baghdad which we entered on the morning of the 11th. General Maude thus completed the victory of Kut by a pursuit of a hundred and ten miles in which the Tigris was crossed three times (cheers). The pursuit was conducted in a country destitute of supplies and in spite of the summer heat. Apart from the vigour of the leadership and valour and the endurance of the troops, British and Indian, such operations were only possible in such country after thorough, systematic and most careful arrangements for supply. The fact that General Maude was not only able to feed and munition his army and assure proper attention to the sick and wounded, but was able to report that he can provide for the necessities of the Army in Baghdad reflects the greatest credit on the General, his staff and all concerned. (Cheers).

AMSTERDAM.—In the Turkish Chamber Enver Pasha admitted that the Turks have retired in Mesopotamia and Persia for military reasons.

PARIS.—Great delight is manifested at the fall of Baghdad.

The "Times" Tribute to Indian Effort.

LONDON, March 13.

The fall of Baghdad is the subject of editorial articles in all the papers. "THE TIMES" concludes its article by reminding its readers of the great part which India has played in the triumph. It says:—"It should always be remembered that a very large proportion of the forces which General Maude has guided to victory are Indian regiments. The cavalry which hung on the flanks and demoralised the Turkish army, chased it to the confines of Baghdad must have been almost exclusively Indian cavalry. The infantry which bore months of privation and proved in the end the masters of the Turks included Indian units which had already fought heroically in France, Gallipoli and Egypt. Whatever mistakes the Indian military Administration may have made in the earlier stages of the Mesopotamian Campaign, the valour of the Indian troops, who have contributed so largely to the successes on the Tigris, has never been questioned. In the last few days, there have been discussions which seemed to imply that India's help in the war chiefly consisted of the belated offer of financial aid. She has done far more, for, in common with ourselves, she has given the blood of her best and bravest and nowhere more than on the deserts of Mesopotamia."

Turkish Operations in Persia Collapse. Enemy Driven Out by Russia.

LONDON, March 13.

The route of the Turkish army has already resulted in the collapse of Turkish operations in Persia, where they

are being pushed out by three Russian columns. The Turkish armies are so scattered in distant adventures at the behest of Germany that they are unlikely to succeed in concentrating reinforcements against General Maude.

The Crossing of the Diala.

DELHI, March 13.

Our troops succeeded in spite of bright moonlight in effecting a surprise crossing of the Diala and in establishing a strong post on the right bank of that river. Meanwhile, on the morning of the 8th March—the Tigris having been bridged at some distance down-stream from the confluence of the Diala—a strong British detachment marched up the right bank and found the enemy holding a position about 10 miles south-west of Baghdad. The enemy were driven from this position to another two miles in the rear. During the night of the 9th March the passage of the Diala was forced and our troops advanced some four miles towards Baghdad. During the 9th March our forces on the right bank drove them from his second position bivouacking on the ground. This advantage, in spite of blinding dust-storms and, a violent gale, was pressed on the morning of the 10th March, the Turks being forced back to within three miles west of Baghdad.

Since the above was received, Sir Stanley Maude telegraphing on the 11th March, announces that the British forces occupied Baghdad early that morning. No further details have been received yet.

Grand Fleet Sends Congratulations.

LONDON, March 13.

The Press Bureau announces that Admiral Beatty has conveyed to General Maude, through Sir William Robertson, the Grand Fleet's admiration and congratulations on the magnificent achievement of capturing Baghdad.

Turkish Withdrawal from Persia.

LONDON, March 13.

Russian communique shows that Turkish withdrawal in Persia is not limited to the routes towards Baghdad but extends farther north. The strength of forces is not great and distances between columns is enormous. For example, Sakiz is eighty miles from Sinna, where another force is retreating, and one hundred and sixty miles from Hamadan. Russians, who are in pursuit, have now covered half the distance to the frontier.

Turks Made Prisoners.

A Wireless Russian communique says:—North-westward of Okna our troops are counter-attacking to regain lost heights.

We attacked Turks, westward of Numichkhany, and demolished their works and took 53 prisoners. We took possession of their positions at the town of Sinna, in the direction of Bidjar. We submerged a large steamer in the neighbourhood of Bosphorus.

Turkish Offensive Repulsed.

Wireless Russian communique says:—We made gas attacks south-east of Tukum and eastwards of Mitau road. We repelled an attempted Turkish offensive on Sevas road.

As a result of the fighting, in the Hamadan region, we occupied Sakhu, and pursued the enemy after a stubborn resistance towards Bisutum.

Rissotun Occupied.

Russian communique says: We occupied Rissotun, in the region of Hamadan, on 8th inst, after routing the Turks who withdrew in the direction of Hadjiabad, hard pressed by us.

CAPTURE OF BAGHDAD.

Union Jacks Flying in Lahore.

Sacred Spots to be Protected

LAHORE, March 13.

The capture of Baghdad to which reference was made by His Honour the Lieutenant-Governor at to-day's Council meeting is celebrated here by a principal buildings in civil stations hoisting up profusion of Union Jacks and there has been a general illumination of the station. His Honour's assurance that sacred relics will be scrupulously safeguarded has given great satisfaction to the Mahomedan Community.

BRITISH FRONT

British Position Improved.

Successful Trench-Raiding and Air-Fighting

LONDON, March 13.

To-day's communique from Field Marshal Sir Douglas Haig says:—We slightly improved our position north-eastward of Beuchavenes and entered trenches in the same neighbourhood securing prisoners. We raided trenches southward of Arras and bombed dugouts in spite of strong

TELEGRAMS.

resistance, inflicting many casualties. Air fighting has been continuous. Nine enemy machines were brought down, or driven down, four of which are known to have been destroyed. Five of ours are missing.

Cause of Increased Activity.

A German Explanation.

LONDON, March 13.

A Berlin communique says:—Clear visibility is responsible for the increased long range artillery and aviation activity on the Western Front. The firing was especially violent on the Ancre, between Bucroy and Setransloy.

FRENCH FRONT.

Further Successes.

LONDON, March 13.

Last night's French communique said: In Champagne we attacked in the afternoon the German positions west of Maison de Champagne and captured on a mile front all the enemy trenches, also Hill. 185. We entered the fortified work thereon and took a hundred prisoners. There was an artillery duel on both the banks of the Meuse. The Germans in the afternoon bombarded the town of Soissons with incendiary shells causing several fires.

GREAT BRITAIN.

Lancashire Cotton Deputation.

Mr. Chamberlain's Firm Reply.

LONDON, March 12.

Replying to a deputation from Lancashire Cotton Trade demanding the withdrawal of the new Indian import duty on cotton goods or a corresponding increase of countervailing excise Mr. Chamberlain said it was not within practical politics to raise the excise as not a single member of the Legislative Council of India would vote for it. The Government stood by their action which they considered accorded with imperial interests and a spirit of justice.

Duchess of Connaught's Condition

Worse.

LONDON, March 13.

The Duchess of Connaught passed a restless night bronchial pneumonia persists and heart action is weaker owing to complications incidental to a severe illness four years ago.

GERMANY.

CHRISTIANIA.—Count Bernstorff has left for Copenhagen.

RUSSIA.

Russian Food Supply.

Bread Supplies Rationed.

LONDON, March 13.

PETROGRAD.—A semi-official statement says that, owing to very heavy snowfalls, hindering the arrival of food stuffs, some inhabitants of Petrograd were seized with panic and raided bread supplies creating a shortage. Emergency measures prevented the disturbances from becoming serious and municipal sales and other exceptional steps have been taken. Railways are gradually being cleared of snow and the arrivals of foodstuffs are again approaching the normal.

store of Flour Undiminished.

LONDON, March 13.

A telegram from Petrograd states that the Commander of the troops in a proclamation informed the inhabitants that the flour supplies were undiminished and there should be ample bread for the people would moderate their requirements. The proclamation was due to the unrest among the poor, especially the women, who began to assemble demanding bread. They were, however, very orderly and the use of troops was not necessary.

PETROGRAD. A Conference has entrusted the Municipality with the management of food supplies.

ITALY.

Italian Shipping Returns.

LONDON, March 13.

ROME.—An official statement says that during the week ending 8th March there were 493 arrivals of 391,211 tons at Italian ports and 464 sailings of 315,801 tons. Four steamers and three sailing vessels were sunk.

AMERICA.

Mr. Gerard's Arrival in America.

LONDON, March 13.

NEW YORK.—Mr. Gerard has arrived at Havana. Key West.—Mr. Gerard has arrived and will proceed to Washington.

Arming of U. S. Merchantmen.

States Notice to Foreign Nations.

LONDON, March 13.

WASHINGTON.—The State Department has given notice to foreign diplomats that American ships traversing the German submarine zone will carry "an armed guard for the protection of the vessels and the lives of persons on board". It is expected that European vessels plying to American ports will take advantage of the new ruling of the State Department permitting vessels to be armed fore as well as aft.

Indian Legislative Councils in Session.

Financial Statements Discussed.

Resolutions of Public Importance and Interpellations.

(From Our Own Correspondents).

(BY WIRE).

Bombay Legislative Council.

YESTERDAY'S SITTING.

Provincial Financial Statement.

BOMBAY, March 13.

At a meeting of the Bombay Legislative Council to-day H. E. the Governor presiding, the following Provincial Financial Statement was presented by the Hon'ble Mr. Carmichael: The Budget for 1917-18 opens with a balance of Rs. 2,43,21,000 which it is anticipated will be increased to Rs. 2,54,18,00 by the cost of this year, the total revenue being estimated at Rs. 8,05,34,000. The total revenue shows an advance of Rs. 53,74,000 over the current year's budget of Rs. 4,09,000 over the revised. The total expenditure shows an increase of Rs. 34,14,000 over the current year's budget and of Rs. 52,19,000 over the revised. The ensuing year's budget estimates are prepared on the assumption of the continuance of the war throughout the year. Accordingly all expenditure, except in very urgent cases, have been postponed, while fresh expenditure on large schemes in progress is generally omitted. Out of the unexpended balances of non-recurring Imperial grants given for the promotion of education since 1911-12 and for the commemoration building at the Apollo Bunder a total sum of Rs. 4,74,600 is provided for 1917-18. The Budget also includes Rs. 1,74,000 for charges due to the war, the bulk of which appears under the head of General Administration, Police, Medical and Education. Under the last head appears a grant of special assistance to the Roman Catholic Mission, on account of the withdrawal from the staff of its schools and colleges of teachers of German and Austrian nationality.

Before the presentation of the Provincial Budget Mr. V. J. Patel, under rule 7 of the Council Regulations, moved a resolution requesting that the presentation of the Budget be adjourned. He said, in the Finance Committee some of his suggestions were ruled out of order, which its Chairman was not entitled to do. So the Budget must go back to the Committee for reconsideration. The proposals he put forward in the Committee were entitled to consideration. In fact, under the rules the Chairman was bound to consider them. He had brought forward that resolution to vindicate the rights of non-official members of the Council. If things were to go on like that, the Minto-Morley Reform Scheme was a failure.

Mr. Carmichael explained that at the end of the discussion in the Finance Committee, Mr. Patel brought forward certain proposals which he did not think it fair to impose on the Committee.

His Excellency the Governor said, when they were discussing the finances, they should observe the rules framed for financial discussion and such rules would take precedence over the rules for the discussion of resolutions. He asked Mr. Patel to move a resolution, if he wanted, under the rules for the discussion of finance. This Mr. Patel said he could not do, and the statement was subsequently presented.

Home Rule League.

At the meeting to-day there were numerous interpellations. In reply to a question by the Hon'ble Mr. G. W. Bhurji, the Government replied that to the best of their belief there were two Home Rule Leagues in existence in the whole Presidency. The Government had no definite information as to their numerical strength. It was a fact that the C. I. D., openly enquired about the names and other particulars of the members of the leagues. The C. I. D., were acting under the general orders of the Government.

Emigration.

In reply to Mr. Kamat, the Government said, that so far as they had been able to ascertain there had been no emigration from the Bombay Presidency to Fiji within recent years.

Replying to Mr. V. J. Patel's questions the Government said that there were no depots in the Presidency under the Emigration Act of 1908. No indentured labourers were sent from the Bombay harbours in 1916. The Government were aware that there were large and influential meetings held in the Presidency, protesting against the retention on the Statute Book of the Indentured Labour Act. They were not in communication with the Government of India on the subject.

Central Provinces Legislative Council.

Yesterday's Proceedings.

Revised Financial Statement.

NAGPUR, March 13.

At to-day's meeting of the Central Provinces Legislative Council, the Hon'ble Mr. Hullah presented the Revised Financial Statement.

The Hon'ble Mr. Kelkar proposed that, instead of the present Judicial Re-organization Scheme, which reserved 8 Sessions Judgeships for the Civil Service and 4 for the Provincial, the proportion should be reversed. He urged that it was unfair that, just on the eve of the consideration of the Public Services Commission Report, the prospects of Indians should be prejudiced by the creation of new vested interests, when, fortunately for this province, no places were reserved for the Civil Service as such by Parliamentary Statute, this being a non-regulation province.

The Hon'ble Mr. Sloccock opposed the resolution with regard to the complaint that the Council was not consulted before the scheme was sanctioned and said that this was a Legislative Council and no such consultation was

necessary. He said that, if the Honourable mover's object was to indicate the nature of non-official views of the Public Services Commission Report, that would be served by the proposition, and the trend of opinion would be noted. He also quoted figures to show that the position of Indians in the Judicial Service here compared favourably with that in the other provinces.

Mr. Kelkar in reply pointed out that as the Council had power to criticize the measures when ready it would have avoided much unpleasantness if they were taken into confidence at the earlier stages.

The motion being put to the vote was lost by 14 against 11.

The Hon'ble Mr. Dikshit also moved a similar resolution which was negatived.

Cattle-Breeding Farm at Jubbulpore.

The Hon'ble Mr. Sri Vastava's resolution for the re-establishment of a cattle-breeding farm at Jubbulpore was withdrawn as provision had been made in the Financial Statement presented at the Council to-day.

Electricity for Industrial Purposes.

Mr. Mudholkar's resolution regarding provision of funds for investigating the possibilities of obtaining hydraulic power for the supply of electricity for industrial purposes in view of the rising prices of coal was withdrawn.

The Bengal Legislative Council.

Yesterday's Proceedings.

The Round Table and Government Servants.

CALCUTTA, March 13.

At to-day's meeting of the Bengal Legislative Council the Hon'ble Mr. Kerr, Chief Secretary, replying to the question of the Hon'ble Mr. Bhabendra Chandra Roy, said that Mr. Lionel Curtis spent some days during November last in Calcutta. He was the guest of Lord Carmichael during a part of his visit. Mr. Curtis discussed many matters of public interest with some of the principal European and Indian residents. So far as the Government were aware, there were no Round Table groups in Bengal and should any such be formed, servants of the Government would not be permitted to become members.

Newspapers Under Government Patronage.

In reply to another question by the same member regarding newspapers under Government patronage, it was stated that the Hon'ble Mr. Hornell, Director of Public Instruction, subscribed for 125 copies of the "Dacca Review" and 241 copies of "Siksha Samachar" at a cost of Rs. 670 and Rs. 600 respectively. It was left for the discretion of the Principals to select newspapers and periodicals for the use of students in Government servants, under recent orders of the Government colleges and hostels.

Revised Financial Statement for 1917-18.

The Hon'ble Mr. Beatson Bell presented the Revised Financial Statement for 1917-18. Only very few changes had been made in the Budget. There was a decrease in the revenue under the head of excise for the coming year. Owing to the growing temperance among the people of Bengal, they had thought it wise to reduce their income by two lakhs. As a result they had now to draw upon their balances to a larger extent than they had anticipated. Mr. Bell said that the Government of India had allowed them to dip into their balances on the express understanding that they proposed to make a beginning in reducing the size of some of the more unwieldy districts and that they also proposed to take up some of the more urgent measures in connection with Police Reform. It was on this distinct understanding that the Government of India sanctioned their proposal, that their expenditure for the year should exceed their income. Thirty-eight resolutions were on the agenda asking for curtailment of Police Expenditure and spending that amount on Sanitation and Education.

Burma Legislative Council.

RANGOON, March 13.

A meeting of the Burma Legislative Council was held to-day under the presidency of His Honour the Lieutenant-Governor. Before proceeding with the day's business His Honour expressed on behalf of the Council deep regret at the death of the Hon. Maung Ba Tok, who had great influence among the Burmans at Mandalay. He was an Hon. Magistrate, a Municipal Commissioner and a man of great public spirit. The members of the Council had during the brief period he was in the Council learned to appreciate his qualities. His Honour next impressed his colleagues in the Council on the extreme importance of using any influence they might possess individually and collectively in supporting the war loan which was now before the public. That war, he said, the primary duty of all citizens of the Empire and it ought to take precedence of all other considerations. Our loyalty to the King Emperor and the Empire was now at stake. Let us organize efforts throughout the province.

Financial Statement Presented.

The Hon. W. J. Keith Revenue Secretary, presented the revised financial statement for 1917-18 to the Council. The year closed with a provincial balance of 83½ lakhs or 10 lakhs below the opening balance. The figures of revised estimate show receipts for the 10 months up to 31st January 1918 to reach 572½ lakhs an increase of no less than 26½ lakhs. The forest revenue was most affected by the war. On

TELEGRAMS.

expenditure side the revised estimate is 552½ lakhs or 6½ lakhs less than the budget estimate which is framed on the basis of the continuance of the war till the end of the year 1917. It is expected to receive according to the budget estimate for 1917-18 576 lakhs and the expenditure to go up to 591 lakhs, thereby reducing the provincial balance by 15½ lakhs to 38 lakhs. Ten lakhs is provided for the Burma University to be used when sanction for it is received from the Secretary of State.

Punjab Legislative Council.

LAHORE, March 13.

The Punjab Legislative Council met to-day at the Government House His Honour the Lieutenant-Governor presiding. After the Hon'ble Mr. Aikman had taken his Oath of Allegiance His Honour announced the capture of Bagdad by the British troops, which news though received from Reuter's over night had not yet been published. In this connection His Honour paid a tribute to the valour of the Punjabi troops serving in Mesopotamia and said that this victory, which was perhaps the most important so far attained would effectually crush German aggression in the middle east. The news was received with great jubilation in the Council and it was unanimously resolved to send a message of congratulation to the Punjab Council to H. E. the Viceroy.

A large number of interpellations generally of local interest were then answered.

The Hon. Mr. Lumaden then presented the revised financial statement for 1917-18 and explanatory statements were made by the Hon'ble Messrs. Maynard, Fagan, Thomson, Crair, Aikman, Townshend and Godley.

Resolution on an Executive Council for the Punjab

The Hon. Bakshi Sohanlal then moved his first resolution recommending to His Honour that he may be pleased to move the Government of India for the establishment of an Executive Council for the Punjab at the close of the war.

Raja Ikramulla seconded it repudiating the notion that the Punjab was backward to Behar or the United Provinces.

Government's Neutral Attitude.

His Honour here explained the attitude of the Local Government which would neither oppose nor support the resolution.

The matter lay, His Honour explained, with higher authorities and in this connection he read the provisions in the Government of India Act relating to Executive Councils. The Local Government welcomed a discussion on the subject and expression of public opinion thereon, though for its own part it preferred to await the result of the working of this far-reaching constitutional change in other Provinces and the decision of the Secretary of State on post-war constitutional changes.

Resolution Carried.

Dewan Doulat Rai, Kai Ramearan Dass and Mr. Jowab-vil Bhargava supported the resolution. Nawab Sir Baram Khan, Sardar Gajjan Singh, Khan Bahadur Yusuf Khan, Syed Mohdi Shah, Chaudhuri, Lalchand and Risaldar Pertap Singh thought the resolution inopportune at the present time. Syed Rajan Shah, Pandit Sheo Narain, Raizada Bhagat Ram Mr. Fazli Husain and Malik Mahomed Amin supported the resolution which being put to the meeting was declared carried. Risaldar Pertap Singh and Nawab Baram Khan voting against the resolution in any form.

30 Years Settlement.

The discussion of Bakshi Sohanlal's second resolution recommending 30 years settlement of land revenue was postponed.

Punjab's Moslem Representative in the Supreme Council.

Mr. Fazli Hussain then moved his resolution requesting His Honour to make a recommendation to the Government of India suggesting that the representative of the Punjab Mahomedans in the Supreme Legislative Council be elected as in other provinces and not nominated. In moving the resolution Mr. Fazli Hussain said that the Punjab Mahomedans were not backward to the Mahomedans in Bengal, Behar, or elsewhere and there is no reason why they should not enjoy the right enjoyed by their compatriots elsewhere.

Government's Attitude.

Mr. Thomson explained the attitude of the Government which was one of neutrality. He then explained by reference to confidential communications why the right of election was not substituted for nomination at the inauguration of the Council reforms. The Government of India's policy had been to substitute election for nomination wherever workable electorates could be found. In the Punjab the opinion of the Moslem League, Anjuman Hamaiyat and leading Muslim lawyers had then been in favour of nomination. One difficulty in forming Mahomedan electorates was that it would emphasise the privileged position of the Mahomedan as compared with the Hindus who complained of the inadequate representation in the Supreme Council. Mr. Thomson asked if Mr. Fazli Hussain also asked for separate Muslim electorates for the Punjab Council Election.

Resolution Carried.

The resolution was put to vote and carried by 7 against 2. The minority included 2 nominated Mahomedan members, Hindu members not generally voting. His Honour then paid a compliment to the Hon. Mr. Godley, the retiring Director of Public Instruction.

The Council adjourned.

The Financial Statement.

The noticeable feature of the revised financial statement presented at to-day's council meeting is that the budgetted expenditure for 1917-18 stands at Rs. 6,09,914,000 is 40 lakhs more than the figures of expenditure in the revised statement. Notwithstanding this the closing balance in the budget will be 3 lakhs better than in the revised statement. The budget estimates are however, subject to monsoon conditions. As the financial Secretary said complete failure of winter rain is seriously affecting the prospects of a bumper spring crop and many fallings off in receipt must be accompanied by "pro tanto" limitation on debit side of the

revised estimate. There is a reduction in police expenditure and increase in excise revenue for the budget. One and half lakhs additional grant is provided for improving the training and pay of teachers and a lakh under the head Sanitation is allotted to meet the expenses of King Edward Memorial Medical College.

A Khan Bahadur's Nasty Fall.

Khan Bahadur Khwaja Usuf Shah, a member of the Local Legislative Council, had a nasty fall from the new stairs of the Government House after the Council was dissolved to-day. The Khawaja Sahib who is an old man missed his step and sustained injuries on his head. Medical aid was promptly summoned but the nature of the injuries is not yet known.

U. P. Legislative Council.

LUCKNOW, March 13.

The financial statement of the United Provinces for the year 1917-18 was presented by the Hon. Mr. Pim in the United Provinces Legislative Council to-day.

Budget Discussion.

It shows that the original estimate for 1916-17 anticipated a provincial income of Rs. 6,76,38,000 and expenditure of Rs. 6,80,97,000. The revised estimate raised the income to Rs. 6,92,64,000 or an increase of nearly 16 lakhs, and reduced the expenditure to Rs. 6,75,16,000. The improvement in the finance is attributed to good monsoon, active trade, easier prices and excellent prospects of the Rabi harvest. The budget for 1917-18 places the provincial income at Rs. 6,95,84,000 and expenditure at Rs. 6,95,98,000.

Referring to the outstanding feature of the budget Mr. Pim said that economy was still incumbent on the province but good monsoon had placed them in considerably better financial position than last year. Instead of a deficit of 4 lakhs the Government of India estimated a surplus of 17 lakhs, though this was probably too favourable. Continuance of these conditions and prospects of excellent Rabi harvest enabled them to budget for further increase in the income. He announced a new recurring grant of 2½ lakhs for the training of teachers, also a grant of 7½ lakhs for agricultural improvement, the proceeds wheat scheme. Among other expenditure was a grant for infectious diseases hospital for Indians at Naini Tal. Official members then presented various heads of their departments.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondents.)

[BY WIRE.]

UNITED PROVINCES.

The War Loan Meeting.

LUCKNOW, March 13.

At the War Loan meeting yesterday, Pandit Jagat Narain emphasized that the loan had a threefold advantage. The first was political, for it enabled Indians to show that, while they demanded privileges, they were prepared to fulfil their responsibilities. The second was that they would be helping their own country. If the loan was taken from a foreign country, foreigners would get the benefit of the interest, while now if they advanced they would get the interest themselves. The third advantage was that they would be making a safe investment, since they could not get a better security than that offered by the Government.

The Hon'ble Raja of Mahmudabad, in his speech, referred to the service done to India by H. E. Lord Hardinge and the present Viceroy, respectively; the former by sending Indian troops to fight shoulder-to-shoulder with their European comrades, the latter by providing openings for Indian Volunteers. But the present movement excited the others to afford Indians an opportunity of vying with the colonies in rendering financial help to the Government.

PUNJAB.

Corruption in Public Service.

LAHORE, March 14.

At the Council meeting yesterday the Hon. Mr. Tomson, Chief Secretary, in reply to a question read the text of an Urdu proclamation about the steps taken by the Local Government for suppression of corruption in public service. The proclamation referred to the fact that during the last few years the Government had taken action against a number of public servants, some of them holding gazetted offices, who had been dismissed from service and in some cases convicted and punished. So long as those who offered bribes did not consider it derogatory to do so they would find certain officials who would be willing to accept illegal gratification. Those who accepted bribes were enemies of the Government and the people and the latter should look down upon them and excommunicate them. The Government paid its officials for the discharge of their duties for which they were entitled to no further compensation. The offer of bribe was liable for punishment provided for the offence. This proclamation was published in Lahore courts yesterday and would be published broadcast throughout the province.

The Kipling Tablet.

Unveiled by the L. G.

LAHORE, March 13.

A pleasant informal little ceremony took place at the offices of the "Civil and Military Gazette" on Monday afternoon when Sir Michael O'Dwyer unveiled the bronze tablet commemorating Rudyard Kipling's connection with the "Gazette". The tablet which was designed by Mr. Sullivan, architect to the Punjab Government and executed at Mayo School of Art, under the direction of Mr. Heath, bears a beautiful inscription "Rudyard Kipling worked here 1882-1887." It has been erected by the Punjab Government and is, it is believed, first of a series which will be placed on various buildings in Lahore to commemorate the work of distinguished men of the Empire.

Rudyard Kipling in his Earlier Days.

His Honour in unveiling the tablet said that he was there not as the Lieutenant-Governor but as one of the few men remaining in the Punjab who had known Mr. Kipling in his earlier days. He spoke of the brilliant work in those early days, of the satire and humour with which Mr. Kipling assailed the foibles of Anglo-India, of the later development in which he revealed India to the world at large, and finally of his work in helping to knit the British Empire together.

A Virile Force in English Literature.

The Editor of the "Gazette" thanked His Honour for unveiling the tablet and said that all connected with the paper were proud to think that Rudyard Kipling, as many thought the greatest, certainly most virile, force in English literature, had served his apprenticeship to journalism and to literature in that office.

BURMA.

The New War Loan. Port Trust to Invest 20 Lakhs.

RANGOON, March 13.

Public meetings have been held and are advertised to be held in different parts of the province in connection with the new war loan and contributions are being received from various persons. The Rangoon Port Commissioners have decided to invest Rs. 20 lakhs in the Indian War Loan.

Latest Telegrams.

A Very Clever Comment.

The "Times of India" says: The Turks never had many friends in Baghdad and they have fewer now in consequence of their exactions. Our information is that the bulk of the inhabitants have been eagerly awaiting the British advance and we know that Bombay merchants expect burst of trade in consequence of it. We do not profess to know the precise relation of Baghdad to the Islam. We would expect to recognize frankly that a city which has filled so many glorious pages in their history must of necessity be a cherished city to all of the Mahomedan faith and there must be some pang at the passing of such a city out of the control of what used to be an Islamic Government. What we would ask them to remember is this. The Turkish Empire as a Mahomedan State has ceased to exist. In its stead there has developed a province of the German Empire. The occupation of Baghdad does not therefore mean a city left from Turkey but a city left from Germany. What is Germany's attitude towards Islam was revealed in East Africa, where official documents captured betrayed the existence of a design to stamp out the Islamic religion from German territories. Now if these irrefutable truths are weighed it will be realised that the transference of Baghdad to the British Empire with its immense connection with Mahomedanism and in particular to the Indian Empire which is in the closest contact with Islamic sentiment, is a tremendous gain to the Mahomedan community which will have the additional security furnished by the knowledge that the city of Caliphs has not been made the scene of destructive conflict.

Meat Consumption.

LONDON, March 13.

An answer to a question in the Parliament shows that voluntary rationing has reduced meat consumption by approximately an ounce per head a week. C. & M. Gazette.

Men for the Army

LONDON, March 13th.—Mr. Neville Chamberlain interviewed the "Petit Journal" said:—What is done in the next few weeks will decide whether the war is to be carried on for a fourth winter. We have to make haste to take young men from the factories for the army and to find substitutes for them.

Compulsion will be Applied.

Mr. Henderson speaking at a public meeting said that no member of the Government wanted compulsion but that if they could not obtain workers necessary to defeat the Germans in one way they were going to get them in another. ("C. and M. Gazette Cable")

Lord Carmichael as Auctioneer.

Red Cross Gifts Sale.

LORD CARMICHAEL'S TIE PIN FETCHES Rs 1000.

CALCUTTA, March 13.

The Red Cross Gift Sale organised by Lady Carmichael in the Government House grounds was continued this afternoon. There was a larger gathering than yesterday and enthusiasm and competition were also keener. The chief feature of to-day's auction sale was that many buyers gave back things to be put again for auction, some articles being sold and resold four times. Lord and Lady Carmichael and Lady Sanderson performed the function of auctioneers interspersed with Marwaris figured prominently in buying jute bales which His Excellency auctioned. All buyers gave back the bales to be put again. His Excellency put to auction Lanchester motor car presented by Mr. Leslie which fetched Rs. 9,000. His Excellency on auction stand took off his tie pin and offered it for sale. There was keen competition for it and Mr. Onkar-mull Jetia bought it for Rs. 1,000. The proceeds of to-day's auction sale amounts roughly over 55,000 rupees making a total up to date of about a lakh and quarter.

Sale Continuing.

In the course of the sale Captain Balfour read the following telegram from Lady Willingdon addressed to Lady Carmichael:—"Women of the Bombay Presidency wish Your Excellency and women of Bengal good luck and huge profits at the great war sale now in progress at the Government House." The telegram gave an impetus to the sale. The sale will be continued to-morrow.

The Chief Commissioner of Assam at the Legislative Council to-day delivered a speech dealing mainly with the war loan and pointed out the privilege and duty of all to subscribe.

In the House of Commons, at Question time Mr. Macpherson stated that:—Average weekly British casualties in air fighting, for past six weeks, were seven killed, eight wounded, and four missing. He recalled that last year it was only after heavy aerial fighting at Verdun and on British front that our superiority was established. He pointed out that whereas at the opening of last year's operations the German concentration was before Verdun, to-day it was before the British front. This move was probably connected with German retirement, hence we must expect severe contests before we succeeded in throwing enemy aerially on the defensive. Mr. Bonar Law announced that a supplementary vote of credit would be moved on the 15th inst. to meet increased and unforeseen expenditure.

The French communique says:—The Germans, west of Maison de Champagne, last night violently counter-attacked Hill 185 but our barrage and machine-gun fire stopped enemy dead and we all our positions. We took 150 prisoners yesterday maintained including three officers. An enemy "Coup de Main" in the region of Louvemont, on the right bank of the Meuse, was easily repulsed. We achieved three "coups de main" last night against German trenches, between Avre and Aisne, which our fire had wrecked and brought back prisoners. The Germans continued to bombard Soissons. Enemy attempts to reach our lines at Crouy road and in the region of Beaulencheville further eastward failed. There was lively cannonading in the Troyon sector.

A Telegram from Petrograd state that, there is no scarcity of food in Russia, but lack of transport organisation for towns has caused decline in supplies, especially in the capital with the consequent disquiet but demonstrations have been unusually mild and there is no question of a revolutionary movement.

LONDON, March 14.

Our guns are steady. Pressure on our troops have compelled Germans in France to resume their backward movement. Enemy were pushed back under cover of very hazy weather, during the last twenty four hours, along a front of between four and five thousand yards and to depth which Reuter's Headquarters correspondent says, it is hitherto imposing to estimate. Our troops advanced right through a series of strong positions which enemy had prepared in Loupart Wood. We seized village of Grevillers. Great activity prevails where the Germans were forced back the despatch concludes "There should be important news available by tomorrow."

LONDON, March 13.

Peaking Senate by 152 votes to 37 has approved of severance of relations with Germany.

A Gallant Act.

Captain Scale's, D. S. O.

LONDON, March 13.

The Distinguished Service Order has been conferred upon Captain John Dymoke Scale, Indian Army. He rode out beyond the rearguard until he was nearly surrounded by the enemy, in order to convince the retreating troops that further delay was dangerous. Later, although the rearguard retired, he struck to his post until the work was completed.

పోలీసు వారికి బహుమతి:— చిత్తూరులో జరిగిన

ఆపేట్ల దొంగిలించు కేసులోను నరహత్య కేసులోను మంచిపని చేసినందులకు ఇన్స్పెక్టరు డి వి రామస్వామి పట్టానికి రూ. 100 సబ్ ఇన్స్పెక్టరు హనుమంతరావు అబ్దుల్ సాదుల్ సాహెబు వారికి రూ. 50 బహుమతినిచ్చుటకు గౌ. ఇన్స్పెక్టరు జనరల్ పి ఎల్. మూర్తి, సి వి ఇ గారు తీర్మానము చేసిరి.

రాజధాని ప్రావిడెంట్ ఫండు కార్యదర్శులకు స్టీ వెన్ను గారును టి. సి. కృష్ణమూర్తి గారును తప్పకుండా లెక్కలు వ్రాసి కమ్యూకేషన్ మామూలచేసినందుకై మద్రాసు సెయిలు గుమాస్తా కె. రామమూలచారి గారు కేసు తెచ్చిరి. డాక్టరు ప్రాచీన్ గారును, రామమూల మొదలియ్యగారును, మిర్యో గారును, ఫండు డైరెక్టరు పరీక్షించబడిరి. కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

తేకు చెక్కలు దొంగిలించుట:— బీచ్ కాసు

అను సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్య గారి కృపామన తేకు చెక్కలను దొంగిలించిన గారు అచారీ అను నవని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. ఇతడు అక్కడ పనిచేయుచు చెక్కలను దొంగిలించి అమ్మినట్లు. ఈ కేసును పోలీసువారు దొంగను పట్టుకొని కేసు చేసిరి. కేసు జరుగుచున్నది.

ఇటీవల అంబుసేసు మొదలియ్యగారు నతడు ప్రజలను

మోసపుచ్చి తనకువచ్చిన ధరావత్తును ఉపయోగించుకొనుచున్నాడని అనంతపురవాసులకు డి. లక్ష్మయ్య గారు తెచ్చిన కేసు ఈదినును ఎక్కువరేపాటికొర్రులో విచారించబడినది. కొంతరిచారణ జరిగిన వెనుక 23 వ తేదీకి వాయిదావేయబడినది.

బ్రిటిష్ కేసు పోలీసు స్టేషనుకు సంబంధించిన మునుసామి తేకు పొన్ను సామి తేకు పరసురామ అను వేనబరగు ఒక పెద్దకేడి చిన్నపిల్లలు ధరించెడు విలువయిన ఒకబంగారు మురుగును దొంగిలించెను. దీనిని పోలీసు వారు పట్టుకొనిరి. తిరువల్లూరుకు ఉత్తరవాళ్ళు వచ్చిన చిన్నపిల్లనుండి దొంగిలించియుండునటెను. హక్కువాళ్ళు పదరాసు ఎక్కువరేపాటికొర్రు స్టేషను సంబంధించిన సబ్ ఇన్స్పెక్టరు. వి. స్వామి వాళ్ళయ్యగారి వేర ధరభాస్తు కేసుకొననటెను.

కృష్ణ వరదలు

రైతులలో కొందరియొక్క స్థితిగతులు.

కృష్ణ వేణీవలన మొన్న మొన్ననే బాధలనంది ప్రాంతము లలో నవలంబడి కొద్దిగనో గొప్పగనో పంటల బోగుచేసి పుట్టిక పండుములైనను బండునని తలంచి యేరుములైనను పోగుగామి నగచు నీదినములలో, తహస్సీలైనను పైకము సమ కూడక యధువుల వెంటనంటి దయ్యములవలన నీడించి తుదకు నూటికి 34 వడ్డీలు (48%) వడ్డీలు వ్రాసి తహస్సీలు కట్టవలసి వచ్చుచున్న యా దినములలో, పాలకులు పను యందుగల దయవలనో నిర్భాషనపత్రికలవలన విసుగుం జేంది విచారణ సంఘమును (Commission) ఏర్పాటుం జేసిన యాదినములలో రైతు లందరికి పక్షమునం గానున్నను కొందరి యభిప్రాయము నైనను వెల్లడించు టంతయసగుంజ సము గానేదని యందువ్రాయగడంగితిని. పత్రికాధిపతులను దేశోపకారమైన యావ్యాపమును ప్రచురించుట కాభాపించు టకు సంయత్నము మార్చెడు సంఘమునకధికారిము గలదు.

ముఖ్యముగా మార్చెడు దయ్యమువలన జూచు చున్న నదికంక్షక నినియోగము (River Conservancy Department) వారికార్యక్రమములలో భోషములవలన, ననగా రెల్లులు పెంచి నరీముఖమును వెదబ్బునందు తగ్గించి, కరకట్ట తగినంతగా పెంచకపోవుటవలన నీరు వైకి పొంగి కట్టలమీదికి వేగముగవచ్చుటచే కరకట్టకింద నున్నంత వెడల్పు నైరుండవలండు టధ్యక్షుగుట వలన నీరు బలహీనమైన భాగముమీదికి వచ్చుటతోడనే నీటివాక, దెబ్బలు ఆపలేక పోవుటవలన నిట్టిదురదృష్ట యేటేట గాకపోయినను రెండేండ్ల కొకసారి సంభవించుచున్నది. ప్రక్కలంగు రెల్లు పెంచుట వలన ప్రవాహము లోతగునని డి. సి. డబ్ల్యు వారి యుద్దేశ్య మైనను కొందఱు పెద్దచునుపులు చెప్పచున్నారు. వారి ప్రకృతిశాస్త్రములలో నేమి వ్రాసియున్నదోగాని నది మాత్రము లోతగుట లేదు. వైచెప్ప మెదక యగుచున్నది. వారు పరీక్షలు పూర్తిచేసిన డాక్టరు లగుటచే నేను బ్రతికియే యున్నానని చెప్పినను లేదు. డాక్టరు గారు చెప్ప చున్నారు. 'నీవు చనిపోయినానని ప్రక్కల నున్నవారు కేకలు వేసినారను మాట భూ ప క ము వచ్చు చున్నది. చెప్పవచ్చిన దేవున, రెల్లు పెంచుట వలన నదికి బలము కాక పోగా మీదుమిక్కిలి బలహీనమగుననియు, రెల్లు నమ్ముకొని యుం. లంకలవలన రివిగ్యూననాలుచేయుటమాత్రమే పాలకుల యుద్దేశ్యము కాని కరకట్టపెంచుడి కొంత నిష్కేతమాగమువరకు రెల్లును పెంచుటధర్మము. మరియు కరకట్ట నానుకొని నాటు టవలన పాలకులకు లాభము కాకపోయినను, కరకట్టకు బల మును, రైతులకునుఖమును తద్వారా పాలకులకు నిర్బంధము సమకూరగలవని కొందఱినిత్యము.

దేశవాదవర్త రైలునులెనకు ఆరునాల్గు గట్టి కట్టకు (revetment) కట్టి నదిని పూర్వపుటవలన నని వెదబ్బు తగ్గ నీటి ప్రవాహము ఆ కట్టకు తాకి నుకక టింకగగ ప్రాయాగ గండిని మామటవలన నచ్చుట నెయి గట్టికట్ట వేసినను ఫలము గలుగదని కొందరు నమ్ముచున్నారు.

కరకట్ట మొత్తు పెంపు చేయవలసినదనియు, చేసి నైం 10 అడుగులును, అడుగున 30 అడుగులును వెదబ్బు పైకిన దానికి బదులు నైం 20 అడుగులును, అడుగున 30 అడుగులును నుండుట యుక్తమనియు నట్లు చేయబడు నేని ప్రవరింక గుఖముగా నుండుట కనకాశములు గలవనియు కొందరు నమ్ముచున్నారు వై కానియును నన్నిటిని కమిషన్ వారి యెదుట వెల్లడింతు రనుటకు దగిన ప్రబలమైన నమ్మక ము లేదు.

ఆప్రస్తుతమైనను మా గ్రామస్థులను చుట్టుప్రక్కల కొన్ని గ్రామముల వారును అనగా తెనాలి తాలూకాలో సగభాగము 1914 డిసెంబరు నెలలో ఫిఫ్తు యింజనీయరు జిల్లాకలెక్టరు, రివిన్యూభోర్డు వారికిని 1915 ఫిబ్రవరిలో గవర్నరు వారికిని 1916 సం॥ మండలసభా మూలమున పంపిన తీర్మానము పాలకులకును పంపబడియు నశ్రద్ధచేయబడుట మా దురదృష్టతయును ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశనీనాగమును వెల్లడించి తీరినది.

వైవిభాషనములందును తీర్మానములందును స్పష్టముగా నిస్పందనముగా కట్టమొక్క బలహీనతయు, రెల్లునాటిక వలన నష్టములును నిరూపింపబడి నది న వి. వా ని ని మే ము విచారణ సంఘము వారికి జూప నున్నాము. వరదనష్టములను గుఱించియు, ముఖ్యముగా కాల్యుల నిర్భాగ్య స్థితిని కేవల పత్రికలో జూడగలదు. పత్రికాధిపతులను పాతకులను బాధపెట్టుట నా యుద్దేశ్యముకాదు.

పుచ్చా పేంకలరామయ్య. దంతలూరు మార్చి 10.

జాబులు.

విలేఖకులకు సూచన

తెలుదనాపల్లి రెండవవ్యాసము:—మీరు వ్రాసినదాని యందు ప్రజోపయోగకరమైన విషయములేదు. కావున దానిని ప్రకటింపజాలము.—సంపాదకుడు.

ఆంధ్ర మహాజనసభ

అయ్యా, వై సభను నెల్లూరు పురపాలకులు జూన్ నెల 23 వ తేదీని జరుపుటకు నిశ్చయించినట్లు పత్రికల మూలమున తెలియుచున్నది. అయిన నా దినము తెలుగు మండలముల వారందరికి కనుకూలముగా నుండుననుట సంశయాస్పదము. సాధారణముగా సభలకు పోవువారు న్యాయవాదులు, ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులుగ నుండురు. న్యాయస్థానములు పాతకాలలు ఏమెల మాన రుధ్యమందు మూయబడును. రెండునెలలు పూర్తిగా మూయబడినను జూన్ నెల 15వ తేదీ నాటికి నెలపులు ముగియును. సభకు రాగోరువారు నిరాటంకముగా రావాలరు. మే నెలయందు వేడిమి నిశేషముగా నుండును గాని, అన్ని విధముల అనుకూలముగా నుండును. కొందఱితై ఆశేకుల మనోల్లాసంబు భంగపడుటకు భాగ నుండదు. నెల్లూరు ఆహ్వాన సంఘము వారి విషయమై ఆశించింది సరియని తోచినరీతిని చేసు ప్రార్థితులు. ఆంధ్ర మహాజనులు తమతమ యభిప్రాయమును సత్వము వెల్లడిచేయ ప్రార్థితులు. బడ్డెరి, మార్చి 10. వి. చరసింగ్మో చార్పు.

II

అయ్యా, "అయిదవ ఆంధ్రమహాసభ నెల్లూరు పురమునందు జూను 23 వ తేదీని గూడునటుల నిర్ణయించినటులు పత్రికా ముఖమున ప్రచురింపబడినది. జూను మాసంతము నకు వర్షాకాలము ప్రారంభమగుననియును కొట్టలు తీయబడుననియును యొకరు వ్రాసియున్నారగా! అనిమి పాపమోగాని వారు లావురుల యొక్క పోఖ్యమును జూచినారుగాని తక్కిన వారిశ్రమను యోచించలేదు. శాస్త్రవేత్తలవలె కావలెలు గవ్వకొని, పంతులవారివలె పకాశీవేషము వేసికొని, లావురుగారివలె లాంకోటు దొడుగుకొని, ఆఫీసువలె ఆంగ్ల దొడుగుకొని డంబాచారముగా నచ్చు పెద్దలందరు న్యాయముగా విచారించిమాడ, మనయాంధ్రమాతకు కించిస్తు యయినను యుపకారము చేయవాలరు. అట్టివారికి నెలపు యెల్లకాలము దొరకగలదు. కావున యట్టివారలు సభకు విచ్చేయు నిమిత్తము తగిన సమయమును యంతగా విచారించుట యంతసమంజసము గాను. ఎల్లకాలమును వర్షాధాము విూదను, కాలచక్రముయందును నమ్మక గలిగి, వారి తారతమ్యములను గమనించి పరిచేయును వానివలననే భాగ్యాభాగ్యములను నెంది, దేశోద్ధారణ కేయు గ్యవసానుదారుల యొక్కయు, నడిబొలయొక్కయు సమయాములను గూడ విచారించిన చాల బాగుగా నుండునని నానవ్యక్తము. వీరలకు యెల్లకాలములయందును నెలపుదొరకుట ముగ్ధము. అట్టివారలు సభకు రాకున్నయెడల సభచేసియు ప్రయోజనములేదు. వారలే మన సభకు ముఖ్యులు. వారలే మన ధనము. వారలే మన సభకు యలంకారము. వారియందే మన యాధుర్యత్వ తాండవమానుచున్నది. అట్టివారినే సభకు తిప్పక యాహ్వానము చేయవలయును. గత సంవత్సరము కాకినాడ సభయందు జూసినట్లుగా వ్యవసాయ విషయములను వెలుపు మేజిక్లాంతరు యుప న్యాయములను యిచ్చుకలుల యేర్పాటులను గావించవలెను. వీలయిన యెడల వస్తు ప్రదర్శన కాల గూడ యేర్పరు పవలెను. ఏది యెటులున్నను యీ సభకు తిప్పక రయకు బృందము వచ్చుటకు తగిన సమయమును సాధ్యమయినంత వరకు యోచించ వలెను. ఆ సమయమున తక్కిన వారికి గూడ యనుకూల ముండవలెను. అప్పుడే సభయొక్క ప్రభ ప్రకాశించునది. అప్పుడే మనకోరికలు సిద్ధియినది. కావున యోసభ్యులారా! యీ విషయమును తా నుండవ యోచించి, యందరికిని యనుకూలముగా నుండునట్లు తగిన సమయమును యేర్పరచి, మమ్ముల నందరిని సభకు వచ్చునటుల కేయుదునని నా కోరిక.

గద్వాల, మార్చి 11. తాల్వారి లక్ష్మీవతి రావు.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అందుకో,

[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి. కాశీలోనుండు అనేక చిత్రమయిన మంచి వస్తువులు మీరు బహు చవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒకసారి ఆగ్గురు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

సి. గోపాలనాయకర్, బేసిక్ ఫౌండ్రీ మద్రాసు లో 40 సంవత్సరములకు వైగా స్థాపించబడినది. వీరలు ఇంజనీయర్లు యంత్రములను తయారుచేయు వారు ఆయిర్క్ ఫౌవర్సు గాన మీకేమి కావలయునని నను వీరికి తప్పక వ్రాయును. 557

అగరువస్తులు 100-కి రూ 1-0-0.

ఒక్కొక్క ఊయరత్రియు రెండుగంటల సేపు కాలము. దీని సువాసన 2 గ్రోసులయందు వ్యాపించి మనోల్లాసము కలిగించును అంబర్, జవ్వజి, కస్తూరి, యేరక మైన 100-కి రు.1 డి ఆంగ్లో యిండియన్ ట్రెడింగు కంపెనీ, 724 చామరాజుపేట, బెంగళూరు సిటి.

ఉచితము! ఉచితము!!
మానవ గడియారము
దానిని బాగుచేయుట ఎలాగు?
144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన
మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొన
వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు.
గజవైద్య వారాహణజీ కేశవజీ,
188 20, చీనాబజారుకోడ్, మదరాస్.

ఇందుమతీ పరిణయము.
కుమాంధూర్ టి కృతాంధ్రావ్యాసము రు. 0-10-0
అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము
సంస్కృతాలంకారశాస్త్రము రు. 2-0-0
వైరెంటిని ఏకకాలమున గోరువిద్యార్థులకును, పుస్తక
భాండాగారములకును, సకమువెల. ఈమార్చి నెల ఆఖరువరకు
మేనేజరు, ముసునూరు యస్టేటు
528 మాజిమి, కృష్ణాజిల్లా.

మదరాసు నస్యము (700)
మేలైన బందరాకుతో తయారు చేయబడ్డది.
ఒకపాండు లేక 18 పలములు రు 1 0 0
ఒకసేరు లేక 8 పలములు ,, 0 12 0
ఒకవీకే లేక 40 పలములు ,, 3 0 0
ఎస్. ఉల్ సెలి అండ్ కో, మదరాసు. ఈ
S. Woolseley & Co., MADRAS. E.

ఆత్మబిజ్జాసా.
శరీరమును విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ
చిన్ననైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
సోనుబాబు 212, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదు నెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెల్లు పుట్టినది! తులభము లేల
కలిగే! ఇచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమాతె! ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియు
న్నవి. గొప్పవా రీగ్రంథమువై మంచియభిప్రాయము విచ్చి
యున్నారు. తెలిమిగుల నులభము. 400 పుటలు వెల 4-0-0.
ఆత్మ్యత్వము ప్రతి 5-0-0 కర్పలు చేతు.
శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము
సులభము, పృథుమధురము, భావగర్భితము. 2000
పద్యములుకలవు. మంచికాగితములవై అచ్చు, కాలికోలైండు
ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు చేతు.
26] జనమంచి కేపాద్రశర్మ,
తెలుగు పండితుడు,
మునిపల్లె హైస్కూలు, కడప.

త్యరలో!

వెలువడగలదు!!

పింగళ సంవత్సరాదినంచిక

ముద్రితమగుచున్నది.

నల సంవత్సరమున జరిగిన విశాఖాశ్విని సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, సైత్రిక, సాంఘిక రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతిరీతియైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకేతములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

సంవత్సరాది దినమున వెలువడగలదు.

కాగితముల కటవునం చేసి కావలసి వన్ని ప్రతులు మాత్రమే నిర్ణయ చేయించుచుంటువలన వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రు 2-0-0
అంధ్రప్రదేశ్ సంగ్రహ చందాదారులకు " " 0-8-0
" అధ్యసంవత్సర " " 0-12-0
ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగ్రహ తేజ దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0
అంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.

పండ్లపాడి.

మోహినీ తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము దీపో 6, తంబుళెట్టిపిడి మద్రాసు.

దాదాసీదీతులకు వరము: ఐవోడిక్ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసమర్పిల్లా

అంధ్రప్రదేశ్ రక్షణమునకు జరిపించుచున్నాము కీర్తిమునకు మంగు. మరుపులను, నవలను గాడమాలకు అంధ్రప్రదేశ్ రక్షణమునకు అన్ని విధములను గలగు చర్యకొగవలను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షకు ప్రకారము (28)

నవాదాసాధ్యమైన గుణ విద్యుట నిర్మించును, సహజమైనను మధ్యరక్షిణుల అన్ని విధములైన వోషములను నిర్మించును. తీరమునకు సాధారణదోషములను, గుణబద్ధములను కాగ్రంబంధములను పోషించును పోగొట్టి కత్తిములను నిర్మించును. కీర్తిదోషములను గలగు లేదులు. 16 నాణ్యములను మొత్తము 4 డోస్సుల బుద్ధిలో అమృతము.

ప్రతిభు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫననవాడి నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Faneswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

అంధ్ర ప్రదేశ్ రక్షణమునకు విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది ప్రయత్ని కట్టించి గావించుకొని గావించే
కావించుకొని. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రశ్నకము.

విశ్వామిత్ర ప్రశంస

ఇది కేవలకంటే అమృతము విశిష్టము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

అంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, గి తంబుళెట్టి పిడి. మదరాసు.

మోసపోకుడు

తున్నకట్టనియకుండ చేయరంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు.
అట్లు తున్నకట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డిక్ అందు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పలకును నువయోగించుటకు ప్రశంసమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపల్ కార్పొరేషన్లు వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రశంసమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుండును. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏజెంట్లు:—డి సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్, లిమిటెడ్.

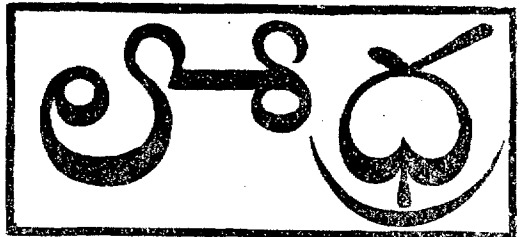
ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండ్ ఇంజనీరింగు వర్క్స్.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(ప్రెస్ బాల్కనెయిట్ గోరువప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

గర్భాశయ రోగములలో:— శ్రీలక్ష్మ గలుగు ఋతుశాల బహిష్టి కానుండుట, అకాలబహిష్టి, మేల బాడ్డి గాను, తక్కువగాను పోవుట, కుసుమరోగము, సంభాషీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, సూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, ఆంజేనులు నుంట మొదలగు శ్రీ మగ్న వ్యాధులను మృదురగు.

వెదబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేవా ప్రణములు, కుజసంకటములు, నిస్సత్తుక, కడపులో నుంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును

వెదబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

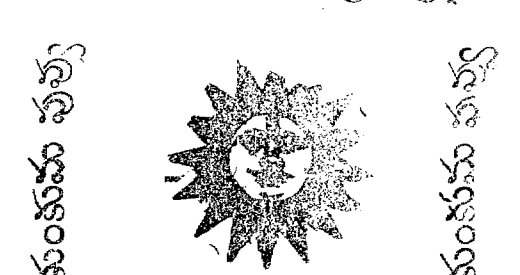

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
166 9, బందరుపిడి, మద్రాసు.

ప్రాంచి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దవారకును. కొనువారు సూర్యమార్కుల గమనింపుడు. కుంకుమ డెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండ్ కంపెనీ.
(53) 21. హమ్మంపిడి, బొంబాయి.

శ్రీ పరమానందయ్య కథలు.

పల్లివారును కొంత కొంత పుక్కిటి పురాణ ముగా వినియన్న యీ కథలు మిక్కిలి అద్భుత మును వినోద రములును నీతిబోధకములునునగుట తెలిసినవిషయమే. ఇందు గురువునకు శిష్యులందు గల ప్రేమ, అనుగ్రహము, వారి వృద్ధికోరికైన సాటు మొదలగు గుణములును, శిష్యులకు గురువు నందుగల భక్తి, శుశ్రూష, కార్యనిర్వహణ మం దు విధువనిపట్టు, శరస్వరసాభాత్రము మొదలగు గుణములును సర్వజన సుబోధకముగా హాస్యరస మునకు దగిన వినోదతైలిని వర్ణింపబడి యున్నవి. ఇది చదువుట కారంభించినది మొదలు ముగించు వఱకు నవ్వుపుట్టించుచునేయుండును. వెల 0-2-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,
(285) అనంబా ముద్రాలయము, మద్రాసు.